

Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

Ljubljana, Knafljeva ulica 6, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 1, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica šte. 1,
telefon št. 65

Rokoptsi se ne vračajo

JUTRO

Sovjetska vlada izjavlja predvsem, da se deli stališča bolgarske vlade, češ da pristala na prihod nemških čet v Bolgarijo z namenom, »da ohrani mir na

alkanu», kajti po mnenju Moskve
bolgarska odločitev »ne vodi k utrditvi
miru, temveč k razširjenju vojnega po-
dčeta in zapletu Bolgarije v vojno«. Ker
to v nasprotju z rusko mirovno po-
liko, ne more sovjetska vlada nудiti
teh razlogov »nobene pomoči bolgar-
ski vladi v izvajanju njene sedanje po-
litike«. Na koncu pravi izjava, da je
sovjetska vlada izdala te ugotovitve
med drugim zato, ker so bolgarski listi
zadnjem času »povsem svojevolično«
tlačili sovjetsko politiko. To pomeni
temtaktek zavrnitev dosedanjih bol-
garskih glasov o ruski politiki v bal-
kanskih zadevah.

V kolikor sovjetska vlada še posebej dreka bolgarski vladi »pravilnost njegega stališča«, zveni to v skrajni posledici kot namig Turčiji, da ima z ruske rani proste roke glede Bolgarije, ako sedanja bolgarska politika vodila do nadaljnjih zapletljajev na Balkanu. V kakem primeru pa pomeni moskovska javla, da je Rusija nasprotna razširje vojne na to področje, kar zveni kot pozorilo obema vojnim taboroma, v slikor bi šlo za ofenzivne priprave teta ali onega izmed njiju. Bliznji razvoj dogodkov bo gotovo prinesel še nadaljše razčiščenje dosedanjih nejasnosti.

v Solunu ali ne
Atene, 4. marca. j. (Reuter). Atenska
agencija danes formalno energično deman-
ta večerjšnje informacije, ki jih je Vi-

Sofija, 4. marca. p. V poučenih krogih je doznal dopisnik »United Pressa«, da je bil med nemško in bolgarsko vlado sklenjen poseben dogovor glede preskrbe nemških čet v Bolgariji. Forma!no se bodo nemške čete oskrbovale na račun Nemčije, vendar pa tako, da bo morala Bolgarija vsne one kontingente izvoza svojih živil, ki so bili namenjeni za Nemčijo dati na razpolago nemškim četam v Bolgariji.

gino Gayda objavil v italijanskem listu »Giornale d'Italia«, češ, da so se prvi oddelki angleških čet že zkrcali v Solunu.

Nove nemške čete na poti v Rumunijo

New York, 4. marca. s. United Press javlja, da so na poti skozi Mažarsko v Rumunijo novi transporti nemškega vojaštva. Verjetno bodo nove čete nadomestile one, ki so bile iz Rumunije psovane v Bolzarijo. O moči novih oddelkov še ni informacij.

★ Nemčija in Grčija

Berlin, 4. marca. AA. (DNB). V zvezi s trditvami tuzega tiska, da je imel pooblaščen nemški minister v Atenah dolijski razgovor z grškim ministrskim predsednikom, so berlinski politiki kroj današ izjavili, da v nemški prestolnici o takšnem razgovoru ni ničesar znaneza. Odnošaji med Nemčijo in Grčijo so bili danes na splošno predmet razprav in razgovorov v krogu tujih časnkarjev. Na nemški strani so pri tej priliki poudarili, da obstojajo med Berlinom in Atenami tako sedaj kakor poprej popolnoma normalni diplomatski odnošaji. Toda splošnih odnošajev med Nemčijo in Grčijo ni mogoče označiti za dobre, ker se je Grčija dala pregovortiti in se vrneč v službo angleških koristi.

Odmevi nemškega zasedanja Bolgarije

Rim, 4. marca. j. (Un. Press). Italijanski listi še zmerom posvečajo cele strani pohodu nemških čet v Bolgarijo. »Corriere della Sera« piše, da je polozaj, ki je s tem nastal, samo prehodnega značaja ter napoveduje vrsto nadaljnjih akcij, s katerimi bi se državi osi z vso naglico rešili še kompleks nadaljnjih strateških problemov in to še predno se bo Eden povrnil v London, in na tako radikalen način, da proti tem akcijam ne bodo mogli nikakrani rotukrepi.

Berlin, 4. marca. n. (Stefani). Nemški
 list objavljajo danes prva podrobna poro-
 čila o vkorakanju nemških čet v Bolgarijo.
 Listih so bile objavljene tudi že prve sil-
 e o tem velikem dogodku, ki je ustvaril
 ovsem nov položaj v jugovzhodni Evropi.
 Obenem poudarjajo, da je Nemčija spet
 kakor pred letom dni v severni
 Evropi, prehitela Anglijo v njenih priza-
 evanjih, da bi si utrdila svoje postojanke
 izzvala vojno na Balkanu.

Nadaljevanje na 2. strani

vanje v Ankaru in v Atene za poslednji obupni poskus Velike Britanije, da reši svoj prestiž in svoje že povsem omajane pozicije na tem južnovzhodnem robu evropskega kontinenta. Dogodki v Bolgariji so povsem spremenili dosednji položaj v južnovzhodni Evropi in v vzhodnih predelih Sredozemlja.

Carigrad, 4. marca. j. (DNB) K vorkankanju nemških čet v Bolgariji piše list »Vatan«:

Niti Bolgarija, niti državi ost, niti Anglija ali Sovjetska Unija ne žele Balkan izpremeniti v bojišče. Zaradi tega lahko postane za ohranitev splošnega miru na Balkanu turško-bolgarski dogovor o nenapadnosti še zelo važen. Kar se tiče grško-italijanske vojne, predlaga »Vatan« naj bi se sklenilo premirje, s čemer bi se ustvarilo najzanesljivejšo jamstvo za ohranitev balkanskega miru. Nemškemu duhu se gotovo upira, zaključuje list, da bi padel pogumni Grčiji v hrbet. List »Tasviri Efkiar« sodi, da je Bolgarija pač rajši pristala, da se vda nemškemu pritisku, kakor pa da bi spravila v nevarnost lastno ozemlje. Mala bolgarska država pač ne bi mogla kijuovati tolikih premoči.

Odstop Momčilova sprejet

London, 4. marca. AA. (Reuter) Bolgarska vlada je sprejela na znanje odstop bolgarskega poslanika v Londonu Momčilova. O tem je Momčilov včeraj dobil brzojavno obvestilo. Kakor je znano, je Momčilov podal ostavko v soboto, takoj ko je izvedel, da se je Bolgarija priključila berlinski pogodbi.

Kontrola potovanja iz Bolgarije

New York, 4. marca. s. United Press javlja iz Sofije, da mora sedaj vsakdo, ki potuje iz Bolgarije, tudi če ima diplomatski potni list, dobiti posebno dovoljenje nemških vojaških oblasti za odhod. Več ameriških diplomatskih kurirjev ni moglo odpotovati iz Bolgarije, ker niso imeli takega dovoljenja.

Mussolinijeva čestitka kralju Borisu

Rim, 4. marca. n. (Stefani) Ob priliki pristopa Bolgarije k troinemu raktu je Mussolini poslal bolgarskemu kralju Borisu naslednje brzojavne čestitke:

Dovolite mi, Veličanstvo, da vam povem, da smatram ta dogodek za posebno važen za nadaljnji izvoz zgodovine in za

bodočnost Bolgarije. S to zgodovinsko in pogumno odločitvijo se je Bolgarija uvrstila med sile, ki bodo jutri urejale usodo Evrope. Spominjajoč se naših pogoovorov iz zadnjih let, vam želim izraziti vse svoje najlepše želje.

Ribbentrop — Ciano

Berlin, 4. marca. AA. (Stefani) V zvezi s včerajšnjimi dunajskimi razgovori med ministrom zunanjih zadev Ribbentropom in grofom Ciano potrjujejo v berlinskih političnih krogih, da je bilo pri tej priložitosti govora samo o praktičnih vprašanjih v okviru politike zveze med obema državama.

Zanimanje v Rimu za stališče Turčije

Rim, 4. marca. p. Rimske kroge trenutno najbolj zanima, kako se bo sedaj opredelila Turčija. Turčija ima vojaško zvezo z Anglijo, a šele nedavno je bila objavljena turško-bolgarska deklaracija o medsebojnem nenapadanju. Prav tako je Turčija v dobrih odnosih z Nemčijo in Italijo. Z vorkankanjem nemških čet v Bolgarijo pa je nastal nov položaj na Balkanu, ki brez dvoma ne bo ostal brez reakcije Turčije. V Rimu smatrajo, da vsaj zaenkrat Turčija ne bo izdala nikakih nepričakovanih ukrepov. Rimski listi posebno poudarjajo, da po vseh znakih sodeč Turčija vsaj zaenkrat ne bo šla v vojno, marveč bo ohranila svoje dosedanje stališče. »Corriere della Sera« naglašja, da državi ost nimata nikakih načrtov, ki bi bili naperni proti Turčiji, prav tako pa tudi ne mislita Turčije izzivati.

Tuj kapital v Rumuniji pod kontrolo

Bukarešta, 4. marca. n. (Stefani) Davi je bil objavljen dekret, ki obvezuje vse tuje državljane v Rumuniji, da ves svoj kapital v obliki denarja, depozitov in raznih drugih efektov, ki ga imajo v Rumuniji, prijavijo ministrstvu za narodno gospodarstvo. Brez njegovega dovoljenja v bodoče z njim ne bodo smeli svobodno razpolagati. Ministrstvo ima pravico prisiliti tuje državljane, da svoje denarje in druge efekte ter naložbe koncentrirajo pri Narodni banki. Prijava tujega kapitala se morajo izvesti v 10 dneh. Delniške družbe so dolžne v 15 dneh predložiti pristojnim oblastem sezname svojih delničarjev in zapisnike svojih občnih zborov iz dobe zadnjih 5 let.

napadu je bilo mogoče ugotoviti dobre učinke eksplozij. Pri napadih na razna letališča severno od Londona je bilo razdeljenih več hangarjev in drugih objektov ter zalog bencina in streljiva. Tudi nekaj letal je bilo uničenih na posameznih letališčih.

Na južni obali Anglije je neko bojno letalo potopilo nebi 3000-tonski tovorni parnik. Vzhodno od Aberdeena je bila neka tovarna ladja dvakrat napadena in tako zadeta, da se je ustavila in močno nagnila na stran. Razen v včerajšnjem bojnem poročilu že omenjenih izgub angleške vojne mornarice, so naša letala 2. marca potopila še neko nadaljnjo tovarno ladjo z 8000 tonami. Napad je bil izvršen 25 km zapadno od Hebridov.

V Sredozemlju operirajo letalske sile so z uspehom bombardirale sovražne motorizirane oddelke pri Agedabiji. Mnogo bomb je treslo med parkirajočimi avtomobili ter v avtomobilske kolone na pohodu. Nemška motorizirana izvidniška četa, ki je prodirala proti sovražniku ob obali Libije, se je vrnila spet z nekaj ujetniki in z enim zaplenjenim angleškim oklopnim izvidniškim avtomobilom.

Sovražna letala so v pretekli noči bombardirala več krajev v zapadni Nemčiji z manjšim številom eksplozivnim in večjim številom zažigalnih bomb. Vojaško važni objekti niso bili poškodovani, pač pa je bilo zadetih nekaj hiš in nekaj civilistov je bilo ubitih ali ranjenih.

Podvigi angleškega letalstva

London, 4. marca. j. (Reuter) Angleško letalstvo je preteklo noč spet v večjem obsegu napadlo Nemčijo in zasedene pokrajine. Kakor ugotavlja komunikacije letalskega ministrstva, je poglaviti napad veljal zopet Kölnu, ki predstavlja zvezni člen med Nemčijo in zasedenimi pokrajinami. Napad je bil zelo močan ter so po bombnih eksplozijah izbruhnili zlasti številni požari na severnem bregu Rena.

Nadalje so angleška letala preteklo noč bombardirala doko in pomole v Boulogneu, Ostende in Brestu. Prav tako so bili spet bombardirani številni aerodromi v zasedenih pokrajinah; prav posebno uspešen je bil napad na Hamsted. Eno izmed angleških letal se s teh poletov ni vrnilo.

V okviru ofenzivnih patrolnih akcij angleških lovskih letal proti letališčem v severni Franciji je bilo več nemških letal uničenih, dočim je angleško letalstvo izgubilo samo en aparat.

Izgube na morju

London, 4. marca. j. (Reuter) Podatki admiraltete o izgubah trgovskih tonaz v tednu, ki se je končal 23. februarja kažejo, da je bilo v tem času potopljenih 13 angleških ladij, s skupaj 53.834 tonami ter ena zavezniška ladja s 7034 tonami, kar znaša, da je bilo v celoti v tem tednu potopljena 60.868 ton angleškega in trgovskega brodovja. V nasprotju s podatki angleške admiraltete pa navajajo nemški in italijanski podatki, da je bilo v tem razdobju potopljenih 75.528 ton angleškega in zavezniškega brodovja.

London, 4. marca. s. (Reuter) Admiralteta javlja, da je bila ribiška ladja angleške vojne mornarice »Uuse« potopljena. Svoji žrtev so bili obveščeni.

Nova kanadska vojska prispela v Anglijo

London, 4. marca. AA. (Reuter) Več tisoč kanadskih vojakov je prišlo v Veliko Britanijo. Med plovo čez Atlantik se ni dogodila nobena nesreča. Novi oddelki je prispel v Anglijo na več oceanških parnikih, katerih vsak je prevažal po 1000 do 1500 vojakov. Ladje so spremljale enote britanske vojne mornarice skupaj z zavezniškimi vojnimi ladjami.

Zanimiva aretacija v Londonu

Bern, 4. marca. AA. (DNB) Švicarski listi poročajo iz Londona, da je bila tam v zelo tajinstvenih okoliščinah prijeta lady Haward, soproga lorda Edinghama. Lady Haward je po poreku Madžarka iz znane družine. Prijeta je bila po obisku Willkija v Angliji. Lady Haward bodo poslali v neko koncentracijsko taborišče.

Polkovnik Donovan pri kralju Juriju

London, 4. marca. s. (Reuter) Kralj Jurij je sprejel danes v avdienco posebnega Rooseveltovega odposlanca polkovnika Donovan. V prvi uradni avdienci je bil sprejet pri kralju danes tudi general de Gaulle.

Odposlanec kralja Sauda v Siriji

Rim, 4. marca. AA. (DNB) List »Mondo Arabo« poroča iz Bejruta, da je poseben odposlanec kralja Ibn Sauda prispel v sirjsko prestolnico, da bi povabil ugledne sirjske in libanonske osebnosti na vsearabsko konferenco v Rodu.

Z albanskih bojišč

Živahno obojestransko letalsko udejstvovanje

Rim, 4. marca. n. (Stefani) V svojem današnjem 270. službenem vojnem poročilu pravi vrhovno poveljstvo italijanske vojske o položaju na grški fronti:

Na grški fronti so formacije naših letal uspešno bombardirale sovražna oporišča in obrambne naprave. V letalskih spopadih so bila sestreljena tri sovražna letala. Dva naša aparata se nista vrnila.

Grško vojno poročilo

Atene, 4. marca. s. (At. ag.) Grški generalni štab javlja v svojem snočnem 128. vojnem poročilu:

Udejstvovanje manjših oddelkov pehote. Naše topništvo je se močno in uspešno udejstvovalo. Dve sovražni letali sta bili nad bojiščem sestreljeni.

Angleška lovška letala so v bližini Krfa včeraj naletela na skupino italijanskih bombnikov ter so dva izmed njih sestrelila. Nekaj minut pozneje so angleški lovci naleteli na drugo skupino sovražnih bombnikov, ki se je vračala z napada na Lariso. V letalski bitki so bila tri sovražna letala sestreljena. 13 članov posadke letal je odskočilo s padali v morje. Angleški bombniki so napadli zbirališča sovražnih motornih vozil pri Tepelenju.

Grško notranje ministrstvo javlja, da so sovražna letala včeraj zopet bombardirala Lariso. Napad je izvedel pet italijanskih bombnikov. Bombe so povzročile nekaj žrtev med civilnim prebivalstvom. Vseh 5 italijanskih bombnikov je bilo sestreljenih. Bombe so bile včeraj vržene tudi na Preveso, vendar je napad povzročil malo škode. Prav tako sta bili bombardirani dve drugi okrožji v Grčiji, ne da bi bila povzročena škoda ali žrtve.

Moč italijanske vojske po grški sodbi

Atene, 4. marca. s. (Ass. Press.) Po uradnih grških cenitvah razpolagajo Italijani v Albaniji sedaj najmanj s 450.000 vojakov, pri čemer niti niso upoštevane rezervne divizije, ki doslej še niso stopile v akcijo na bojišču. Upoštevajoč samo one italijanske formacije, katerih vojske so doslej Grki na bojišču v Albaniji ujeli, je ugotovljeno, da stoji v Albaniji 24 popolnih italijanskih divizij. Nadalje so ugotovili Grki, da je v Albaniji še posebnih 26 bataljonov fašistične milice ter 18 bataljonov strojniskih, carinskih in karabinjerskih oddelkov.

Pred zaključkom razprave v ameriškem senatu

Pričakujejo, da bo glasovanje že v soboto in da bo zakon o pomoči Angliji sprejet z znatno večino

Washington, 4. marca. j. (Ass. Press.) Voditelji večine v senatu kažejo sedaj pripravljenost, da sprejmejo izpreminjalni predlog demokratskega senatorja O'Mahoneya, da se vnese v določbe zakona o pomoči Angliji pristavek, da vojne dobave ne smejo biti Veliki Britaniji izročene izven zapadne zemeljske poloble s posredovanjem ameriške kopne ali pomorske sile, ne da bi poprej to kongres odobril. Ta izpreminjalni predlog bo zdaj verjetno nadomestil prvotno sestavljeni izpreminjalni predlog, po katerem bi moral predsednik Zedinjenih držav dobiti poprej dovoljenje senata za pošiljanje ameriških čet izven zapadne zemeljske poloble. Kakor se vidi, je novi izpreminjalni predlog senatorja O'Mahoneya nekoliko milejši oblike, vendar se je večina zagovornikov prejšnjega dodatnega predloga izrekla, da bo glasovala tudi za izpreminjalni predlog v novi obliki. Po tem se zdaj lahko reče, da ima Rooseveltov zakon spet več izgledov, da bo sprejet že do sobote.

Debat o Rooseveltovem zakonu je z včerajšnjim dnem stopila že v tretji teden. Včeraj se je debata pričela s sarkastičnim napadom demokratskega senatorja Smathersa na protivnike Rooseveltovega zakona. Smathers je označil kot prazen strah govorenice, da ta zakon pomeni za Ameriko vojno nevarnost. Naglasil je, da so s podobnimi dokazi prihajali opozicionalci tudi že na svojevčasnih obravnavah o embargu na izvoz orožja, kakor tudi ob uvedbi splošne vojaške dolžnosti v Zedinjenih državah.

Slično se je izrazil o akcijah opozicijske skupine, ki skuša debato o Roose-

veltovem zakonu samo zavlačevati, tudi demokratski senator Tunell. Naslednji govornik, demokratski senator Walsh, je nasprotno spet napadel Rooseveltov zakon kot izrazit pripomoček tistih, ki bi Zedinjene države radi spravili v vojno.

Predsednik zunanjepolitičnega odbora senata je včeraj izjavil, da bo storil, kar je v njegovih močeh, da bi prišlo do glasovanja o Rooseveltovem zakonu vsaj do sobote. Dejal je, da je po računu vladnih krogov treba računati, da bo ob 96 senatorjev glasovalo za zakon vsaj 52 senatorjev.

Washington, 4. marca. AA. (DNB) V ponedeljek je v ameriškem senatu doživel poraz poskus vladne večine, da bi skrajšala debato o zakonu o pomoči Angliji. Predsednik odbora za zunanje zadeve, demokratski senator George je predlagal, naj se govor vsakega senatorja, ki se udeleži debate, omeji na eno uro, na 30 minut pa vsak govor naknadno prijavljenih govornikov. Predlog je po govoru demokratskega senatorja Clarka propadel. Clark je izjavil, da se ne sme skrajšati debata o tako važnem vprašanju, ko gre za usodo vsega naroda. V nadaljnji debati se je republikanski senator Bridges izrekel za Rooseveltov zakon. V svojem govoru je poudaril, da je zmaga Velike Britanije in njenih zaveznic poročstvo za nedotakljivost Zedinjenih držav.

Halifax pri Hullu

Washington, 4. marca. AA. (DNB) Zunanji minister Cordell Hull je včeraj sprejel britanskega veleposlanika lorda Halifaxa in se z njim eno uro razgovarjal.

Pogajanja v Tokiu

Francoski poslanik sporočil Macuoki odgovor svoje vlade na japonske posredovalne predloge

Tokio, 4. marca. s. (Ass. Press.) Francoski veleposlanik Henry je danes posepil japonskega zunanjega ministra Macuoka, pri čemer je sporočil odgovor francoske vlade na nove japonske posredovalne predloge v sporu med Siamom in Indokino, o katerih je smoti sklepala francoska vlada v Vichyju. Po uradnih japonskih informacijah se ni bilo mogoče doseči sporazuma na podlagi teh predlogov. Jutri zjutraj bo francoski veleposlanik ponovno posepil zunanjega ministra Macuoka.

Tokio, 4. marca. j. (Domei) Sinoči so se japonski in siamski delegati na mirovni konferenci sestali k daljšemu razgovoru. Nakar je siamska delegacija stopila v stik s svojo vlado v Bangkoku. Po kratkih razgovorih so se posvetovanja nadaljevala. Delegacija Francoske Indokine je že v polnem obsegu sprejela japonske zahteve za ureditev francosko-siamskega spora.

Darlan v Parizu

Vichy, 4. marca. AA. (DNB) O priliki potovanja admirala Darlana v Pariz izjavljajo v vladnih krogih, da je predsednik vlade že pred več tedni izjavil, da bo pogosto prihajal v Pariz. Admiral Darlan bi po tem takim rad ostal v tesnem stiku s tamkajšnjimi oblastmi in se stalno seznanjal z delovanjem upravnega aparata v za-

sednem področju. S pogostimi potovanji bi admiral Darlan dobil priložnost, da na kraju samem da potrebna navodila. Obrazložil Gse.n Ngeniatx rdgovce umilhyw

Kitajske čete v Birmi

Tokio, 4. marca. j. (Domei) Na današnji tiskovni konferenci je zastopnik japonske vlade Ishii izjavil, da je angleški poslanik v Tokiu Craigie v intervjuju z namestnikom japonskega zunanjega ministra kategorično demantiral informacije japonskega tiska, češ, da je bilo zadnji čas spravljenih 20.000 Čangkajskih čet v Birmo za očiščenje tamkajšnjih angleških obrambnih postojank. Te čete naj bi prišle v Birmo na podlagi tajnega vojaškega dogovora, o katerem je japonski tisk domneval, da obstoja med Anglijo in Čungkingom. Zastopnik japonske vlade je nadalje izjavil, da je poslanik Craigie zagotovil, da ne obstoja nikakršen načrt o prepustitvi kitajskih čet na ozemlje Birme.

Japonski poslanik pri Churchillju

London, 4. marca. s. (Reuter) Ministrski predsednik Churchill je danes sprejel v predsedstvu vlade japonskega veleposlanika Šigemica.

Maniu pri Antonescu

Bukarešta, 4. marca. AA. (Havas) Voditelj države Antonescu je včeraj sprejel šefa bivše narodne kmetijske stranke Mania in imel z njim daljši razgovor.

Zdravilo proti rahitisu

Bonn, 4. marca. AA. (DNB) Profesor dr. Harnack, šef tukajšnje otroške univerzitetne klinike je znanel novo zdravilo proti rahitisu. Zdravilo v glavnem obdobju iz 50 kratnega koncentrata vitamina D.

Iz gozdarske službe

Beograd, 4. marca. p. Premeščen je za gozdarskega svetnika v Sarajevu dosedajni tajnik ministrstva za šume in rudar inž. Jože Lambert. Upokojen je podmaršal II. razreda pri gozdarski direkciji v Ljubljani Anton Hanzlovski.

Vrnuenska napoved

Zemunska Prevladovalo bo oblačno vreme v vsej državi. Tu pa tam bo dež, zlasti na zahodni polovici. Toplota se bo še dvignila.

Vojne operacije v Afriki

Nov napad na italijansko oazo Džarabub — Angleško prodiranje v notranjost Somalije in Abesinije

Rim, 4. marca. n. (Stefani) Vrhovno poveljstvo italijanske vojske je objavilo naslednje 270. službeno vojno poročilo, v katerem pravi o borbah v Afriki:

V severni Afriki se je oddelke nemške vojske spopadel s sovražnimi oklopnimi silami in jih pognal v beg. Nekaj Angležev je bilo ujetih in zaplenjeno je bilo nekaj vojnega materiala. Sovražnik je znova z večjimi silami pritisnil na Džarabub in skušal izsiliti predajo naše posadke. Naši so reagirali s hudim ognjem svojega topništva.

V Vzhodni Afriki so naše čete obile napad na področju zapadno od Gondarja. Delovanje patrol in topništva na ostalih oddelkih bojišča.

Berlin, 4. marca. AA. (DNB) Nek prednji nemški ogledni oddelki je ob libijskih obali trčil ob sovražnikove čete. Pri tem so Nemci ujeli nekaj ujetnikov in zaplenili en britanski tank.

Napad na Sueški prekop

Kairo, 4. marca. j. (Reuter) Egiptsko ministrstvo za notranjo varnost objavlja v posebnem komunikatu, da so sovražna letala preteklo noč napadla Sueški prekop. Nekaj bomb je bilo vrženih na razne objekte ob prekopu. Človeških žrtev ni bilo.

Angleška poročila

Kairo, 4. marca. AA. (Reuter) Vrhovno poveljstvo britanskih sil na Srednjem vzhodu sporoča:

V Eritreji in Abesiniji se vojne operacije ugodno razvijajo. V Italijanski Somaliji se naše glavno napredovanje razvija na zadovoljiv način, medtem pa se vodijo postranski operacije proti jugovzhodni meji Abesinije, kjer smo 1. marca ujeli novih tisoč vojakov. Zaplenili smo velike količine orožja, petroleja, živil in raznega provianta. Skupno število ujetnikov se bliža številu 10.000.

Nairobi, 4. marca. s. (Reuter) Današnje poročilo poveljstva angleške vojske v Keniji javlja: Napredovanje v Italijanski Somaliji se nadaljuje. Iscia Baidoa in Bullo Burti sta bila zavzeti. Zaplenjene so bi-

le velike množine orožja, bencinskih zalog, živila in materiala vseh vrst. Treba bo dokaj časa, da bo ugotovljen točen obseg plena. Doslej je bilo v Italijanski Somaliji ujetih 10.000 sovražnih vojakov. Izgube angleške vojske v Somaliji od 7. februarja dalje znašajo: vzhodno-afriške čete 16 smrtnih žrtev, 70 ranjenec, 2 vojaka pogrešajo; južnoafriške čete 34 smrtnih žrtev in 76 ranjenec.

Poveljstvo angleškega letalstva na Bliznjem vzhodu javlja v svojem današnjem komunikatu:

Angleški bombniki so izvedli močan napad na trdnjavo in sovražne pozicije v Buricu v Abesiniji. Na vseh frontah so nutila angleška letala pomoč napredujoči kopni vojski. Južnoafriška lovška letala so napadla letališče v Asmaru in so več sovražnih letal na tleh poškodovale. Na povratku so obstreljevala neki motorni transport ter so več vozil zažgala.

Nairobi, 4. marca. s. (Reuter) Semkaj je prispel danes z letalom južnoafriški ministrski predsek general Smuts.

Nairobi, 4. marca. s. (Reuter) Poveljstvo južnoafriškega letalstva v Keniji javlja: Južnoafriški bombniki, so v Abesiniji napadli utrjene postojanke severno od Nivella in pri Carvatu v bližini sudanske meje. Bombe so ponovno direktno pogodile cilje in so bile sovražne protiletalske baterije prisiljene k molku. Izvidniška letala so pri Lugh Ferandiju opazila sovražne oddelke z belimi zastavami.

140.000 ujetnikov

London, 4. marca. s. (Reuter) Vojni minister Margesson je sporočil danes v spodnji zbornici, da je bilo v Libiji doslej ujetih skupno okoli 140.000 italijanskih vojakov.

Minister za blokado Dalton je izjavil, da je Anglija že takoj po vstopu Italije v vojno ukinila dovoljenja za izvoz iz angleškega imperija v Bolgarijo, z izjemo dveh manj pomembnih vrst blaga. Enake omejitve so bile odredjene tudi za vse druge balkanske države z izjemo Grčije, tako da je preprečena nevarnost, da bi iz Anglije izvoženo blago prišlo v roke sovražniku.

Cardiff — Koeln — Brest

Po lanskem septembru najhujši nemški napad na luko Cardiff, glavni cilj angleških bombnikov pa so bili Koeln in vdorne luke v Franciji in na Nizozemskem

London, 4. marca. j. (Ass. Press.) Nemško letalstvo je bilo preteklo noč spet zelo aktivno nad angleškim otocjem. Poglaviti napad je veljal važni angleški luki Cardiff v južnem Walesu. Nemška letala so Cardiff napadla prikrivati kmalu zvečer, nakar so sledili še nadaljnji napadi v več zaporednih valovih. Prve skupine nemških letal so vrgle po svetlobnih raketah na cardiffsko luko več sto zažigalnih bomb, ki so v luki in mestu zanetile številne požare. Načelnik varnostne službe v Cardiffu je izjavil, da najbrže v sedanji vojni še na nobeno mesto v enem samem napadu ni bilo vrženih toliko zažigalnih bomb, kot na Cardiff preteklo noč. Navzlic vsej požarovalnosti reševalne službe je bilo šele tekom dopoldneva mogoče vse požare spraviti pod kontrolo. Po toči zažigalnih bomb so nemška letala sipala na Cardiff tudi še rušilne bombe vseh kalibrov, ki so povzročile veliko razdejavanje na stanovanjskih in trgovskih poslopih ter pristaniških napravah. Zadehtih je bilo tudi več javnih poslopih, med njimi več šol, dobrodelnih institutov, cerkva ter neka bolnišnica. Število človeških žrtev je precejšnje. Napad na Cardiff je bil med najmočnejšimi od lanskega septembra.

Razen Cardiffa so skupine nemških letal napadle tudi več ciljev v severovzhodni An-

gliji ter v jugovzhodni škotski. Nadalje je bilo vrženih več bomb na londonsko področje. Vsi ti napadi pa so bili le lažja značaja in je tudi škoda primeroma majhna. V vzhodni Angliji ter na jugovzhodu so posamična letala bombardirala nekaj objektov brez posebnega uspeha.

Nemško službeno vojno poročilo

Berlin, 4. marca. n. (DNB) Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo prvi naslednje službeno vojno poročilo:

Vkorakanje nemških čet v Bolgarijo se po načrtu nadaljuje.

Skupine lažjih bojnih letal so včeraj popoldne pod zaščito lovskih letal bombardirale neko letališče v južni Angliji. Več hangarjev in drugih objektov je bilo pri tem razdejanih. V noči na 4. marec so skupine naših bombnikov napadle pristaniške in industrijske naprave v Cardiffu. Opaženo je bilo, da je mnogo bomb zadelo vojaško važne objekte. Eksplozije so imele močan razstrelivni in požarni učinek.

Ob vzhodni obali Škotske so bojna letala bombardirala pristaniške in ladjedelniške naprave v New Castlu z zažigalnimi in eksplozivnimi bombami. Tudi pri tem

Naši kraji in ljudje

Zahteve slovenskih zdravnic Njihovo zastopstvo je g. banu izročilo spomenico

Dosledno zapostavljanje zdravnic pri namestitvah v državne in banovinske službe je privedlo do skupnega nastopa naših volonterk in stažistik za enakopravnost z moškimi kolegi.

Zastopstvo mladih zdravnic se je te dni zglasilo pri g. banu, da mu kot najvišjemu predstavniku upravne oblasti predloži položaj in potrebe slovenskih zdravnic. S tem namenom mu je bila tudi izročena spomenica s podpisih vseh zdravnic volonterk in stažistik. Gospod ban je spomenico blagobotno sprejel in obljubil, da jo bo proučil.

Ker širša javnost in mnogi, ki iščejo v bolnišnicah in drugih zdravstvenih zavodih zdravniško pomoč, ne vedo, s kakšnimi ovirami in proti kakšnim predsodkom se morajo boriti naše zdravnice posameznice, iz omenjene spomenice nekaj važnejših točk:

Ne gre le za privatno vprašanje zdravnic, temveč za problem, ki zadeva vso družbo. V naši ustavi je zajamčena enakopravnost vseh državljanov tedaj tudi žensk. Enakopravnost pri vzgoji in delu. Toda vse kaže, da v praksi te ne velja. Že nekaj časa opažajo zdravnice, da se pri podeljevanju zdravniških služb, banovinskih, kakor tudi državnih, daje prednost moškim in da ženska dobi mesto le tedaj, če ni nobenega moškega prosilca. Tako postopanje ne nasprotuje samo ustavnemu načelu enakopravnosti, ampak tudi krši eno glavnih načel vsake zdrave družbe, da mora namreč biti vsakemu človeku dana možnost, v najvišji meri razviti svoje sposobnosti družbi in korist.

Zdravnicam se čista, da povečujejo brezposelnost in s tem onemogočajo moškim ustvarjanje družin. Vsakomur je znano, da naše zdravstvo potrebuje še mnogo dobrih zdravnikov, da dosežemo nivo, ki ga zahteva sodobna higiena. Zato je pač neupravičeno danes govoriti o preobilici zdravnikov. In očitke da ženske povzročajo brezposelnost zdravnikov, more priti le od strani, ki ima interes, da zakrije prave vzroke krize v naši zdravstveni službi, med katerimi sta najvažnejša pač: pogošna razdelitev zdravniških mest in pa kopičenje služb v rokah posameznega zdravnika. Reševati narodnogospodarsko krizo s petiškanjem ženske nazaj, k njenemu »naravnemu poklicu«, je pač velik nesmisel, ki nasprotuje nujnemu razvoju

družbe. Koliko vrednot leži v neizrabljenem delu izobraženih žensk kotliko kapitala, vloženega v študij, gre v nič! Neložljivo je dati ženski možnost, da izobrazbe, nato pa ji onemogočiti izkoriščanje te izobrazbe.

Neutemeljen je očitke, da trpi delo zaradi večtedenskih poročnih dopustov poročenih zdravnic. Pri tem se pozablja, da ženska tudi s porodo mnogo doprinese k zdravemu razvoju države, in če ne bi bila zaposlena verjetno sploh nebi mogla imeti otrok zaradi pomanjkanja sredstev za njih vzdrževanje. In čisto se moški zaradi skromne plače more poročiti šele, ko tudi ženska dobi službo. Sicer se pa zdravnice ki navadno nimajo poleg javne službe še privatne prakse ali kake druge službe, kar je pri moških zdravnikih skoro pravilo, še celo bolj intenzivno lahko posvetijo svoji službi.

Nihče pa ne očitati tudi ne more očitati zdravnicam nesposobnosti, torej last-

nosti, ki bi edina smela biti vzrok zapostavljanja pri plačnem delu. Saj gre vendar za zdravje našega naroda in je v prid države, da postavi predvsem vprašanje, dober zdravnik ali ne, ne pa moški ali ženska. In v primeru vojne tudi nihče ne bo vprašal po spolu, temveč bodo ženske zdravnice morale prevzeti v svoje roke skoro ves civilni zdravstveni aparat, in spet je v interesu države, da bodo te zdravnice praktično dobro izveščane. To pa je mogoče le, če jim je bila tudi prej dana prilika za delo. Pri podeljevanju služb naj se torej sodi po sposobnostih, ne pa po spolu! Proti principu enakopravnosti je tudi dejstvo, da se poročenim zdravnicam odtirajo procenti od plače. Za enako delo vsem enako plačilo!

Naše mlade nezaposlene zdravnice z zapuščanjem pričakujejo razumevanja pri banu in da bo on temu primerno storil vse, da se prepreči v bodoče zapostavljanje zdravnic pri državnih in banovinskih službah in s tem uveljavi enakopravnost tudi na področju zdravstvenega dela. Obenem pa trdno pričakujejo tudi od javnosti, da podpre njih upravičene zahteve.

Dve nesrečni smrti v črnem revirju Padel je 20 m globoko v prepad in se ubil

Trbovlje, 4. marca
Bevško je bilo v nedeljo pod vtisom hude smrtne nesreče ki se je pripetila na strmi stezi vzdolž ozke doline. Franc Dornik, delavec na separaciji se je v petek popoldne kot običajno vračal z dela domov. Ista pot ga je ko doslej že nešteto-krat vodila po znani stezi, ki drži s Spodnjega Bevskega mimo pečin in strmih višin tja do njegovega doma ob robu doline. Dornik pač ni bil zadnji čas posebno zdrav. Rudarske nesreče so ga opetovano hudo poškodovale. Zadnjičkrat mu je huntu stisnil glavo. Od takrat mu je večkrat postajalo slabo, lotevala se ga je omotica. Vendar so bili v takih trenutkih po sreči vedno njegovi domači v bližini.

Usodnega petka popoldne pa ga je morala prijeti baš sredi poti preko bevskih skal. Pod stezo tam skalovje pada navpično proti potoku preko 20 metrov globoko. Tam je omahnil, izgubil ravnotežje in treščil v prepad. Strašen udarec na skalnata tla ga je hudo zdelal. Zadnji del lobanja mu je popolnoma zbitobilo. V krvi in onesveščenega so našli delavci, vračajoči se z dela. Hitro so priskrili trboveljski reševalni avto, ki ga je odpeljal v bolnišnico. Kljub zdravniški pomoči je Dornik kmalu izdihnil. V njegovo hišo ob bevschem bregu sta legla obup in žalost. Žena Marija je izgubila skrbnega moža, troje nepreskrbljene dece dobrega očeta. Dornik je postal posredno žrtev dela, ki ga je pri trboveljskem rudniku opravljal že 32 let. Prav bi bilo, da podjetje nekaj ukrepe za preskrbo hudo prizadete rodbine. Pogreb je bil večer popoldne v Zgorjorju ob številnem spremstvu znancev in pokornikov drugih. K poslednjemu počitku ga je spremljala tudi trboveljska rudarska godba. Globoko užaloščenim svojem iskreno sožalje, pokojniku lahka zemljica!

V zaporu se je obesil

Zadnja nedelja je bila pri nas polna nezgod in senzacij. V par dneh je bilo nekoliko smrtnih žrtev.
Največjo pozornost je vzbudila vest, da se je v orožniškem zaporu predvečerašnjim obesil mladi krojač Viljem Tomšič. Obupno dejanje je vzbudilo pri nas splošno obžalovanje. Ni še štirinajst dni od tega, ko je bil rudar šuštar okraden za 1200 dinarjev. O tatvini se je takrat mnogo šušljalo, vendar storilec ni bil znan. V nedeljo zvečer je bila takrat ga. šuštarjeva sama doma. Pozneje je v spremstvu Tomšiča odšla v bližnjo gostilno k svojim sorodnikom. Soba je zaklenila, hišna vrata pa je priprla. Tomšič je tisti večer parkrat izginil iz družbe, prihodnji dan pa je gospodinja ugotovila, da je iz skrinje v omari izginili ves prihranek 1200 din. Orožniki so takoj pričeli poizvedovati za storilcem. Sum se je obrnil proti Tomšiču. Ponovno so ga zaslišali, vendar je tatvino odločno tajil. Zadnje dni je bil izven kraja. Skušal je dobiti dovoljenje za potovanje v Nemčijo, kjer si je hotel najti službo. Ko je prišel domov, ga je čakal poziv orožnikov. Odšel je sam na orožniško postajo, kjer so ga vtačnili v zapor. Ko so po kratkem presledku hoteli poklicati Tomšiča, ga niso našli več živega. Ležal je sključen ob zidu z naprej nag-

njeno glavo, okoli vratu svilen ovratnik, s katero se je obesil na železni obroč. Vsaka pomoč je bila prepozna. Tomšič je bil že mrtev.

Skoraj nerazumljivo je, da je mladi mož segel po lastnem življenju. Po pričanju njegovih znancev in poslodavcev je bil Tomšič zelo priden, sposoben in vesten delavec. Bil je zelo dober krojač. Zadnji čas se je skušal osamosvojiti. K obupnemu dejanju so ga morali gotovo gnati težki razlogi, ki jih je poznal le on sam. Uradna komisija je včeraj ugotovila dejansko stanje in odredila prevoz trupla v mrtvašnico. Pogreb bo jutri. Prizadeti rodbini iskreno sožalje!

Ivan Toplikar

Ljubljana, 4. marca

Na svojem domu na Rimske cesti je po kratkem trpljenju umrl g. Ivan Toplikar, višji kriminalni nadzornik v pokouju, v visoki starosti 84 let. Kljub pezi let je pokojnik vse do zadnjega ostal vder in čil. Še pred nekaj dnevi smo ga videli na sprehodu skozi mesto, a ko je pred tedni njegov zet, akad. slikar Fran Klemenčič, v Jakopičevem paviljonu razstavljal svoja dela je še z vso mladostno svežostjo duha hodil po razstavnem prostoru in si ogledoval umetnine. Kdo bi si bil mislil takrat, da ga že danes ne bo več med nami!

Pokojni Ivan Toplikar je bil eden tistih mož stare generacije, ki sta jih označevala strog pogled in zlato srce. V dolgih letih službovanja se je nabralo lepo število ljudi, ki so se z njegovim priporočilom dokopali do službe in kruha. Odprte roke je imel za dijake, rad je prispeval raznim humanitarnim ustanovam. Kot šef policijskih agentov je mnogo pripomogel k razvoju in napredku kriminalnega oddelka policijske uprave. Da je evidenca zločincev na oddelku tako vzorno urejena je v veliki meri njegova zasluga. Kot večak v svoji stroki je s predavanji skrbel za izobrazbo policijskega naraščaja. Prav tako je antropometrični oddelke nastal na njegovo pobudo. S svojim talentom in marljivostjo se je dokopal do velikega znanja in vse do zadnjega je z verno in zanimanjem zasledoval vse pridobitve napredka.

Splošno spoštovanemu pokojniku, ki ga bomo na poslednji poti spremlili v četrtke ob 15 iz kapele sv. Nikolaja na Žalah, blag spomin, hudo prizadeti družini pa naše najgiblje sožalje!

Baletni večer

Tatjana Farčičeva

V petek, 7. t. m. ob 20 bo v ljubljanski Opori baletni večer mlade Splitske Tatjane Farčičeve, ki je doslej na vseh svojih nastopih vzbudila priznanje in celo navdušenje občinstva ter kritike. Ves program, ki ga bo izvajala, bo spremljal operni orkester pod taktirko dr. Švare.

LES, STEKLO, KOVINE čisti izvrstno

Po slovesu, ki ga uživa mlada umetnica, smemo pričakovati, da bo njen prvi ljubljanski nastop umetniški dogodek, ki ne bo zaostajal za močnim uspehom nje-

nih baletnih večerov v Beogradu, kjer je dirigiral sam Lovro Matetić, danes prvi jugoslov. dirigent mednarodnega slovesa.

Tri pobegle zločince so prijeli Uspešno zasledovanje beguncev iz soboških zaporov

Murska Sobota, 3. marca
Vest o pobegu petorice nevarnih jetnikov iz zaporov soboškega okrajnega sodišča se je takoj razširila po obmejnih občinah in orožniške postaje so takoj podvele vse potrebno, da izsledijo ubežnike. Nalašč je bila po časopisju lansirana vest, da so begunci pobegnili v smeri proti meji, čeprav je v resnici vodila smer v nasprotno stran. Ubežniki so bili po svojih zaupnikih, pri katerih so se skrivali, poučeni, da jih iščejo ob meji in so se zato čutili bolj varne. Za dva izmed njih je to postalo usodno in sta padla v roke pravici. Prvi je bil prijel Peter Križanič na Cven pri Ljutomeru. Ta je orožnikom povedal, da so se vsi dogovorili za sestanek v Strigovi, kjer se bodo dobili v sredo zvečer in nato skupaj odšli na Hrvaško. Orožniki so dva dni držali zasedo, vendar nobenega iz ubežne petorice ni bilo na spregled. Verjetno je, da je aretirani Križanič hotel speljati oblast na led in s tem omogočiti ostalim, ki bi pridobili na času in varneje pobegnili izven območja soboškega okrajnega sodišča, kjer so jih ne-

»Tatjana Farčić je nesporno močan plešalski talent«, je pisal o nji dr. Miloje Mišević v »Politiki«. Lepoto plesa združuje z lepoto in nežnostjo svoje vnanosti. Njen debut je pomenil popoln uspeh in povsem zaslužen si je brž pridobila vse simpatije. »Za Tatjano Farčić mislim, da je sploh največji plešalski talent, kar jih je dala naša dežela«, je pisal Miljenko Živković v »Vremenu«. »Osnovna značilnost njenega velikega talenta je nenavadno nežen, trepetljivi lirizem, ki daje plesu značaj fluidnosti. Vse to je združeno z notranjim duševnim doživljanjem ter s senzualnimi in eteričnimi gibi, v katerih je toliko ljubečnosti in ženskosti.«

Ze ti dve sodbi pričujeta, da nam s Tatjano Farčičevo prihaja nenavadno zanimiva plesna umetnica, ki bo zlasti v Salamonomovi »Visoki pesmi« in v nekaterih glasbenih motivih Ravela in drugih pokazala lepoto svoje plesne umetnosti in si z njo osvoji tudi ljubljansko občinstvo.

REG. S. BR. 22365 od 18. IX. 1940 g.

Ob grobu dolgoletnega prijatelja „Jutra“

Na Ježici je umrl v starosti 69 let g. Josip Judež, eden izmed najzvestejših prijateljev »Jutra«. Po rodu je bil iz Velikega Orehka pri Novem mestu. V orožniški službi je spoznal mnogo krajev naše ožje in širše domovine, saj je bil v službi od 1898 do 1920. Za zvesto službo je bil večkrat odlikovan. Najbolj pa ga je očela

narodna zavednost. Do smrti je bil član Sokola v Moravčah in častni član raznih kulturnih društev. Odkar izhaja »Jutro«, je bil njegov naročnik, prav tako je »Domovina« imela v njem zvestega prijatelja. Žal ga je na starost zadel nesreča, da je bil zadnji dve in pol leta popolnoma slep. K večnemu počitku ga bodo položili danes ob 16 pri Sv. Juriju v Stožicah. Blag mu spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Kulturni pregled

Dve zbirki

Joža Šeligo, ki je izdal pesniško zbirko »Cesta« (Tiskarna Slatnar, Kamnik, broš. 30 din), je sodeloval nekaj let v »Grudi« in potelje v »Ljubljanskem Zvonu«. 72 strani obsegaajoča knjižica, ki jo je opremil in ilustriral (vsaj v tej reprodukciji tehnično premalo ustrezajoče prevladujočemu značaju zbirke) Mirko Kugler, združuje Šeligovo prvo pesniško žetev.

Prav kakor pri večini zbirke pesniških prvencev, bi si lahko tudi v tem primeru zastavili vprašanje, kdaj naj mlad pesnik izda svojo prvo zbirko? Če se ozremo za hlp v našo preteklost, vidimo, da so pesniki, ki zavzemajo sedaj prva mesta v slovenski literarni hierarhiji (Župančič, Gradnik i. dr.) dalje časa preizkušali svojo tvorno moč v revijah, preden so se oddolžili za samostojno zbirko. Nekateri (Kette, Murn) sploh niso doživeli svoje knjige. V času, ko ima vezana beseda, če ne gre za mojstrska dela, le skromno obično čitateljev, je to povrh še ekonomsko vprašanje celo pri večjih narodih. Počasno dozorevanje, močna samokritika, neugnano izpopolnjevanje, ki je bilo na primer mlademu Ketteju najvišji vzor — to je pesniku neprimerno bolj koristno, kakor pa veselje s prvo pesniško knjigo.

Joža Šeligo ima nedvomno nekatere čepredvse močno zavzetost, ki se neredko preliva v melanholijo, sposobnost liričnega doživljanja, čut za formalno podobo pesmi. Toda to so skoraj že osnovne lastnosti, ki jih imajo tudi pasivno poetični ljudje. Pes-

nik s takimi lastnostmi pač bolj ali manj uspešno varira stare pesniške motive, vendar z nobeno stvaritvijo ne pokaže nič takega, kar bi čitatelja zagrabilo, mu dalo vsaj za trenutek kakšen nov pogled, osvetlilo, čeprav po bliskovito temo človeških

Joža Šeligo

in vesoljnih sadov. Pesnik, ki v ničemer ne prestopi fantazijske zmogljivosti svoje- ga čitatelja, marveč zadovolji samo njegova površinska, lahko dražljiva čustva,

je podoben tistim violnistom ali pianistom, ki jih poslušamo brez nevednosti, celo z nekim zadovoljstvom, o katerih pa ne bomo rekli, da so umetniki. Takim pesnikom nedostaja tudi osebnostne note, ki je najvažnejši pečat tvornega duha.

Šeligo ima v svoji prvi, nekoliko pre- zgodnji zbirki nekaj pesmi, ki segajo nad navadno povprečnost, v splošnem pa ni- kjer ne presečeta ne po iznajdljivosti mo- tivov ne po originalnih mislih ali po for- malni sil. V opevanju narave, v izražanju erotičnih čustev, v ljubezni do matere, v domovinskih pesmih je Šeligo nedvomno iskren in najde včas prav tople tone, zato bo zadovoljil vse tiste, ki jim začoča teh nekaj lastnosti. Čim hladnejši je odnos do nje. Če v katerem primeru velja tu da »noblesse oblige«. In sredi toliko zamračit- ve vszera, kar je veliko in svetlo, sredi to- like n'kzotnosti, ki nas obdaja v vseh člo- veških zadevah, je noblesse umetnosti — in poezija je samo njen posebno dragoceni del — tembolj zahtevna in tembolj vzvi- šena.

Unam, da Joža Šeligo, ki stoji šele na začetku svoje poti, ni povedal zadnje be- sede in da bo v nadaljnjem razvoju zrasta- lo in prodornost njegove fantazijsko- kreativne sposobnosti.

Pesnik docela drugačnega kova je Fran- ce Kozar, ki je izdal v Trbovljah 72 str- ni obsegaajočo zbirko »Izpod zemlje«. Prihaja iz rudarskih krogov in vnaša v poezijo robustno naravo onih, ki rijejo pod zemljo in katerih sneg se oglašča »izpod zemlje«. Kozar je pričel opozarjati naše v nekaterih socialistično usmerjenih listih in revijah. Njegova pesem se je razvijala pod vplivom T. Seliškarkarja in Mila Klop- čiča, najboljših poetov slovenskega čruga,

revirja. Svojo pesem dobro označuje v »Naših rimah«:

Naše rime
niso izklesane v čarobne sonete,
niso izbrušene v terčine
in ne prelite v jambe, trojeje, anapeste
[in daktila].

Neši spevi so trda, ubijajoča proza
[krampov
in akorde divje nam pojo eksplozije min
pod zemljo].

Naše rime
niso še spočete, pretkane v sladke in
[sočne melodije].

Kozarjev odnos do poezije je odnos de- lavskega človeka, ki mu je poezija izpoved vsakdanjega življenja in za vsakdanje živ- ljenje z njegovim trdim delom in žilavimi boji. Z vezi oznanja svojo vero, z njimi kritizira obstoječe razmere, z njimi skuša vplivati na tovariše in jih izpodbujati. Pe- sem te vrste ima že v naprej določeno tendenco in družbeno funkcijo. Zato je socialno patetična, kakor je bila rodolju- barsko patetična naša starejša poezija. Ideja ji je več kakor vse drugo: tematika je važnejša od forme; izraz, stih, jezik, rima — vse je v službi utilitarnega strem- ljenja, ki polaga v dušo delavskega člo- veka velike nadeje in drzne sanje. Kozar-jev pesniški izraz je ponekod kar slab, marsikje neuglajen, raskav, verz se pre- livajo v prozo in govore samo s svojim ritmom in z idejo, ki je v njih. Emotivna vsebina teh pesmi je prav tako preprosta, kakor je preprosta njih miselna napoln-itev: to je dobra, žejna gaselca pijača v pre- prostem lončenem vrču, ne pa iskro vino v kristalni čaši.

Kozarjeve pesmi so razdeljene v dlede: Izpod zemlje, Spevi dvajsetega stoletja,

Obrazi, Danes, Pisma, Pelin in Iskre v temi. Kot avtentičen pesniški izraz dolo- čenega družbenega sloja izpopolnjujejo duhovno podobo njegovega razpoloženja in prinašajo sveži in robustni dihi delavskega okolja. Toda poezija je blizu svojemu bi- stvu samo tam, kjer gre preko otipljive stvarnosti, koristnega patosa in le funk- cionalno pomenljive tendence k nečemu višjemu, enkratnemu, osebnostnemu, ki si podreja življenje, ideje, razpoloženja, ne pa podlega njim samim. France Kozar je kot naš prvi večji rudarski pesnik pokazal nedvomno talent, vendar je zaostal na naj- splošnejši stopnji pesniškega izražanja in se niti ne skuša dvigniti k tvornemu ob- likovanju in umetniškemu požahntjevanju svoje pesniške besede. Zadovaljuje se s preprostim kruhom na nepogrnjeni mizi. Drugi proletarski pesniki (poleg obeh že omenjenih v nekaterih pesmih Srečko Ko- sovel, pri Cehih Jifi Wolker) so pokazali, da je lahko tudi delavska poezija prazni- ni kruh za duše, ki so lačne nevsakdanje hrane.

ZAPISKI

DEBUT MANJE MLEJNIK

— SIBINOVICEVE

V poslednji vprizoritvi »Carmen« je de- butirala v vlogi Micaele Manja Mlejni- k-Sibinovičeva, ki predstavlja glasovno pri- jeten lirčni sopran. Pri svojem prvem na- stopu na opernem odru je očitala tisto tempo, kakršna je bolj ali manj značilna za vse začelnike in ki je v glavnem po- vzročila dvojje: glasovno tremoliranje in glasovno ter igralsko zadržanost, vezanost, zavoljo katere se debutantka ni mogla po- vsem sprostiti niti v prvem niti v drugem pogledu. V tem je bil tudi glavni razlog, da so zlasti njene višnje ostale preveč za-

Domače vesti

* **Predstavnik državnih uslužbenec pri finančnem ministru g. dr. Šuteju.** V ponedeljek je sprejel finančni minister zastopstvo Centralnega odbora organizacij državnih uslužbenec. Razpravljali so o načrtu, kako naj se državnim uslužbenec in upokojencem pomaga in popravi njihov gnetni položaj. G. minister je obrazložil svoja prizadevanja in izjavil, da so denarna sredstva za organizacijo prehrane in preskrbo državnih uslužbenec zagotovljena. Uradniško zastopstvo je napotilo k pristojnim ministrom, ki bodo izdelali podoben načrt, in naglasil, da morajo državni uslužbenec tudi sami pripomoči k čim boljšemu ureditvi tega vprašanja.

* **Draginja ke doklade upokojencem Pokojniškega združenja.** Zastopstvo upokojenc Pokojniškega združenja v Ljubljani se je zglasilo v našem uredništvu in nas naprosilo za naslednjo objavo: Draginja vsak dan bolj narašča, naše pokojnine pa so vedno enake. Enkratni prispevek, ki smo ga prejeli za božič, ni zadostoval niti za poravnavo dolgov. Zaradi vedno višjih izdatkov za preživljanje bo treba tako kakor državnim tudi zasebnim upokojencem zvišati pokojnino z rednimi mesečnimi draginjskimi dokladi. Z dohodki, ki v mnogih primerih ne dosežejo niti 600 din, se je danes nemogoče pošteno preživljati. Na to naj mislijo vsi, ki jim je poverjena skrb za javni red, in omogočijo vsakemu, ki je to zaslužil, človeka dostojno življenje.

* **Beograjski akademiki so proslavili Prešerna.** Akademski odsek Društva Slovencev v Beogradu je pretekli teden priredil lepo uspel Prešernov večer, posvečen 140letnici Prešernovega rojstva. Proslava, ki je imela obseg širše kulturne prireditve, se je vršila v klubiških prostorih, ki so komaj sprejeli vse goste. Poleg vidnejših beograjskih Slovencev je bilo opaziti med prisotnimi tudi lepo število srbskih akademikov, ki se v poslednjem času vedno bolj zanimajo za kulturno in družabno življenje beograjskih Slovencev in jih na vseh njihovih prireditvah radi obiskujejo. Program Prešernovega večera je bil izbran in so v njem sodelovali naslednji akademiki: Silih z recitacijo »Glose«, Pertot s solo točko na violini »Pomladna pesem« in »Sanjarenje«, za klavirjem Medved, Farkaš z lepim prikazom Prešerna kot pesnika, Silih-Cotič z recitacijo »Nove pisarije«, Zavrišnik z lepo izvedeno pevsko točko »Mornar« in »Kam?« in Cita Potokarjeva z recitacijo »Sonetnega venca«. Akademski odsek Društva Slovencev v Beogradu kot najmočnejši slovenski študentski klub v Beogradu poslednja leta s svojimi kulturnimi in družabnimi prireditvami dostojno reprezentira Slovence in njihovo kulturo v Beogradu. Pridobil si je velik ugled tudi v krogih srbske beograjske javnosti, ki se v veliki meri interesira za vse njegove prireditve.

* **Šestletnico svojega rojstva praznuje danes dr. Franc Jarc, odvetnik v Ribnici.** Ničje bi ne verjeli, da je krepki in mladeniški Franc srečal Abrahama. Doma iz solčne Goriske, je svoje visokoleske študije končal v Pragi, kjer se je udeležil v pravem slovenskem in sokolskem duhu. Pred nekaj leti je prišel v Ribnico in tam odprl svojo pisarno. Udeležuje se v vseh nacionalnih društvih ter zlasti poštvalnega deluje v socialnem odseku ribniške Sokola. Vsi prijatelji mu k jubileju iskreno čestitajo ter mu kličejo: »Na mnoga leta zdrav in čil!«

* **Dom hrvatske radiofonije,** ki bo reprezentativna palača, bo zgrajen v Zagrebu na Maruličevem trgu. Tam bi morala biti postavljena palača pravne fakultete, vendar so načrti spremenjeni. Denar za stavbišče je dalo ministrstvo ptt. Zidati bi mogli takoj, vendar je treba prej rešiti še nekatera stavbna vprašanja v okolici.

* **Nova poštna postopila v banovini Hrvatski** bodo zgrajena v Zlataru, Krišću, v Karlovcu, Slavonskem Brodu in na Sušaku. Za ta dela je namenjenih 625.000 din. Dela se bojo v kratkem pričela. V Zagrebu bodo od srede marca dalje nadaljevali zidanje velike poštne palače.

* **Hrvatski lovci o divjem zajcu.** G. Tadija Mišura, referent za lovstvo pri Gospospodski Slogi v Zagrebu, razpravlja v »Novosti« o predlogu kmetijske zbornice v Sloveniji, da bi bil zajec proglašen za škodljivca in da bi ga smel vsakdo pregonjati. Predlog gre za tem, da se zajci rod popolnoma iztrebi. Ko bi bila dravska banovina otok, opasan z velikim kanalom, čez katerega ne bi mogli divji zajci prehajati, potem hrvatski lovci ne bi imeli vzroka nastopiti proti takemu predlogu. Ker pa je hrvatska banovina neposredno sosedna dravske banovine, je pač upravičeno bojazen, da bi danes ali jutri pokončavanje zajcev lahko v veliki meri škodovalo

šosednim krajev in banovini Hrvatski. Ne pobijamo dejstva, pravi Tadija Mišura, da zajec škoduje mlademu sadnemu drevju, če jih jeseni ne ometamo s slamo ali čim podobnim. Toda če bi vsak gospodar poskrbel, kakor je treba, potem bi ne imel nihče vzroka za pritožbe zoper zajca. Storitno torej, da bomo znali vzajemno dvigati sadjarstvo in lovstvo, kakor to delajo tudi sosedne napredne države. Med drugim naglašajo pisec: Tudi švica ima krasne sadovnjake in vinograde, vendar se trudi, da obvaruje svoje lovstvo kot vejo narodnega gospodarstva in da ga dvigne skupno s sadjarstvom. Švica celo naroča žive zajce iz hrvatskih revirjev.

HRPAVE IN RDEČKASTE ROKE POSTANEJO Z UPORABO PERMA-KREME GLADKE IN LEPO BELE KANČE

* **Novo veleposestvo dunavske banovine.** V Novem Sadu je bila te dni zaključena velika kupčija med banko upravo in veleposestnikom Gjoko Djundjerskim. Dunavska banovina je sklenila odkupiti znaten del veleposestva Kamendin blizu vasi Temerina, 20 km daleč od Novega Sada. Za 1100 oravol plodne zemlje bo banka uprava plačala 25 milijonov dinarjev. Tu bo urejena banovinska žrebarica Kamendin ter vzorno veleposestvo za napredek polje delstva v vsej banovini. Zlasti bodo od tod delili vsako leto kmetovalcem dunavske banovine kvalitetno seme.

ZIMO

IZ LASNE PRIDELNICE KUPITE NAJČISTEJE PRI ZIMA GOSPODSTVA

* **Delo za zdravje.** Opozorjamo javnost, da je nova revija »Delo za zdravje«, ki je te dni izšla, nadaljevanje naših dosedanjih listov »Zdravje« in »Delo proti tuberkulozi«, ki sta prenehala izhajati. K zdravju teh dveh listov v enega nas je vodila misel, da bi stili vsi ves program zdravstveno-socialnega skrbišva za našo banovino v spretno roko urednikov dosedanjih opuščenih listov, kar daje najboljšo jamstvo za vsebino nove revije, ki se bo zanimala za vsa aktualna vprašanja na tem polju. V zavesti, da je novi list zelo koristen in potreben za vsa naša širša javnost, smo ga tudi mnogim poslali na ogled. Prepričani smo, da nam ga nihče od teh ne bo vrnil, dobro vedo, da bi s tem škodovali naši plemeniti akciji za ohranitev in utrditve zdravja našega naroda, ki je v sedanjih dneh težke preizkušnje tem bolj važno in potrebno, ker rabi domovino našo zdravje moč. Ako bi se našel kdo, ki bi nam odrekal svojo pomoč, čeprav bi jo z lahkoto zmogel, naj ogledno številko vrne. Novo revijo bosta urejevala gg. dr. Ivo Pirc, ravnatelj Higienkega zavoda v Ljubljani ter dr. Tomaz Furlan, fitzeolog in primarij zdravilišča na Golniku. Izhajala bo desetkrat na leto, letna naročnina znaša 30 din, ki se lahko poravnava v dveh obrokih. V ta namen so prvi številki priložene poštne polonice ter prosimo vpljudo in nužno za nakazilo naročnine. Vsi oni, ki ne bodo prejeli naše revije na ogled, a bi radi poslali naši naročniki, naj to sporoče: Upravi lista »Delo za zdravje«, Ljubljana, Aškerčeva cesta. Naša telefonska številka je 34-65.

* **Bivši šef davčne uprave — drvar.** Stojadin Zlatanović iz Vranja, ki je sedaj 47 let star, je leta 1912 položil nižji tečajni izpit in bil med svetovno vojno postavljen za davčnega uradnika. Po vojni je vse do leta 1923 opravljal to službo v mnogih mestih, potem pa je bil dve leti šef davčne uprave v Kavadaru. Leta 1925. je bil odpuščen iz državne službe brez pravice do pokojnine. Sedaj se preživlja z žaganjem drv.

* **Slaba kupčija.** Zeno Kurtović iz vasi Dolica je s svojimi tovariši nosil v Belo polje na trg ovčji sir. Spotoma so srečali tihotapca s tobakom in ves svoj tovor zamenjali za tobak. Vrnili so se v domačo vas. Na poti pa jih je presenetila orožniška patrila, ki jim je zaplenila tobak in bodo morali plačati še 18.000 din kazni.

temveč tudi v iglarskem oziru, kajti ob njenem prvem nastopu sem imel vtis, da bi se morda utegnula pevka še bolj kot na opernem uveljaviti na koncertnem odru. V isti predstavi je odlično kot doslej pela naslovno vlogo Elza Karlovičeva. Celotna predstava je dosegla pod odličnim vodstvom dirigenta dr. Švare ponovno zelo lepo izvajalno višino. cd. —

* **Hrvatski dnevnik o slovenski literaturi.** V nedeljski številki glasila HSS je izšel iz peresa Joze Živkovića pregled slovenske književne proizvodnje v letu 1940. Pregled navaja vsa količaja pomembna dela v poeziji, prozi, dramatik, v prevodni književnosti in v raznih drugih književnih panogah. Navaja tudi revije in letošnje literarne nagrade. V isti številki so spominja g. Živković osemdesetletnice prof. dr. Matije Murka in med drugim citira prav zgodnjo sodbo, ki jo je svoje dni izrekel ideolog hrvatskega kmečkega gibanja dr. Ante Radić o Murkovi zgodovini starejših jugoslovanskih literatur. — Isti list je pred dnevi objavil — brez navedbe vira — naš intervju z dr. J. Glonarjem o Hrvatski enciklopediji.

* **Čajkovskega večer v Mariboru.** Ljudska univerza v Mariboru je povabila rektorja Glasbene akademije g. A. T. Rosta in prof. dr. Dragotina Cvetka, da v ponedeljek, 10. t. m. izvedeta v zvezi s stoletnico rojstva ruskega skladatelja Čajkovskega spominski večer s predavanjem in koncertnimi točkami.

* **Pisatelj in zdravnik.** V februarjem zvezku »Zdravniškega vestnika« je objavil dr. Mirko Černič gloslo z naslovom »Kulturni spodrsiljaje. V nji zavrača pisatelja Prežihovega Voranca, ki je v romanu »Dobrodo« napisal, da so stali zdravniki v službi samopasne, imperialistične mr-

* **Marko Tajal izvrši sam svojo obsodbo.** Poročali smo že o strahotnem zločinu v Trbonjah pri Vuzenici, kjer je mlad delomrzen Marko Tajal težje poskodoval mater svoje izvoljenke in potem pobegnil. V bližini hiše kolarja Zagmajstra je gozd, proti kateremu je zbežal zločinec in oddal tam dva strela. Ker ga prvi dan niso našli, so se menili, da je pobegnil čez mejo, a naslednjega dne so našli Marka v gozdu mrtvega.

Iz Ljubljane

Ostro streljanje na Barju

Na enega izmed dni do 10. t. m. bo artilerijski polk priredil na Barju ostro streljanje s topovi. Prebivalstvo bo še o pravem času obveščeno, že danes pa ga opozorjamo, naj se ne prestraši zaradi teh vaj in naj se natanko ravna po predpisih vojaških oblasti. Streljanje bo v bližini Črne vasi, Babine gorice, Škofljice, Šmarja, Drenika, Pijave gorice, Studenca, Iga, Iške vasi, Gornjega Iga, Strahomerja, Tomišija in Lip. Zaradi smrtno nevarnosti bo na ta prostor tedaj dostop strogo prepovedan ter bo zastražen po vojaških stražah in patrolah. Prebivalstvo lahko ostane v svojih hišah, razen onih, ki jih bo na zahtevo treba izprazniti. Prav tako bo ta prostor zaprt za živino.

Če bi se zaradi kršitve prepovedi in predpisov zgodila kakšna nesreča, ne bo odgovorna vojaška oblast, zato naj prebivalstvo mirno sluša vsa navodila straž in patrol. Začetek in konec streljanja bo objavljen s trobento, a po končanem streljanju bodo odpoklicane straže in patrol. Lahko se zgodi, da kakšna granata ali šrapnel ne eksplozira in da takega izstrelka ni mogoče takoj opaziti. Za take primere velja naslednje navodilo: granate ali šrapnela se nihče ne sme dotikati. Če kdo najde neeksplozirani izstrelke, naj to takoj javi občini in orožnikom, občina pa naj da takoj postaviti okoli njega preprosto ograjo v širini 5 metrov z napisom »Smrtno nevarno«. Občina ali orožništvo naj to takoj sporoči komandi 16. artilerijskega polka s točno navedbo kraja, da pride strokovnjaki izstrelke uničiti. Prostor, kjer leži neeksplozirani izstrelke, mora biti zavarovan z orožniško stražo do njegovega prihoda.

Kdor ne bi upošteval predpisov in navodil vojaških straž in patrol, bo sam trpel vse posledice, prav tako pa tudi občinska uprava, ki ne bi o pravem času poskrbela za vse potrebno.

* **Promocija.** V četrtek ob 12. bosta promovirana za doktorja prava na univerzi v Ljubljani gg. Bogdan Dimovski iz Sevnice in Boris Kalan, odvetniški pripravnik iz Celja. Čestitamo!

* **Nov grob.** Umrli je v 50. letu starosti ga. Agata Rižnarjeva, roj. Šimenc, soproga agrarnega uradnika. Pogreb drage ranjke bo danes ob 16. iz kapele sv. Marije na Zalah k Sv. Križu. Pokojni blag spomin, žalujočim svojem naše iskreno sožalje!

* **Mest in oje je mestni tržni urad** po prodajalnih in na živilskem trgu nadzoroval vse leto. Edino enkrat so uslužbenec tržnega urada našli zalatavo mast, a oje je bilo povsod dobro, kar je pokazala analiza v mestnem laboratoriju za preiskovanje živil. Tako pa se ne smemo pohvaliti s kisom. Pravilnik o nadzorstvu nad živili predpisuje, da mora imeti kis, ki se prodaja po trgovinah, najmanj 4% osetne kisline. Mestni urad je našel precej neprimernega kisa, pri katerem je bil odstotek kisline premajhen.

* **Najživljenejši cestni promet v Ljubljani** zaznamuje vsakako ožje središče okrog glavnega poštne postloja. Odkar so pred leti položili po že tako ozki Šelenburgovi ulici za cestno električno železnico dvojni tir, približno na polovico njene dolžine, se zlasti jutraj pred osmo in opoldne po dvanajstih opaža po obeh hodnikih dolga kolkna učeče se mladine, ki to hiti v vrstah po dva in dva. Pravi revež je pešec, ki zaide v tako nepregledno procesijo. Šele ob ustju Šelenburgove ulice nasproti tvrde Bete se takoj odpre večji prostor. Tudi sprememba postajališča nekaterih tramvajev je prinesla mnogo olajšav glede gneče. Cestni promet v skrajnem središču Ljubljane postaja res velikomesten. Treba bo v najbližnji prihodnosti podvezati še mnoge druge izpolnitve, ker nujnost po izboljšanju prometa kriči po čim prejšnji ureditvi. Smotni načrt za ponovitev prometa pred glavno pošto spričo morebitnih nesreč bi predstavil vprav zdaj neprecenljivo vrednost. Križišče starih smeri zahteva, da se promet poenostavi in uredi po prometnem očišču slično kakor na Ajdovščini, kjer glede tega ni posebnih pritožb. Prav lahko bo odpedel promet vodski stražnik v tistem povezanem vidoku. Polovičarsko pa bi izgledala taka naprava, ko bi ob enem ne mislili tudi na javno podzemeljsko

cvarjenico. Dr. Černič pravi med drugim: »Nič več in nič manj ne zadene krivda zdravnikov, ki so ranjenecem z operacijami reševali življenje, kakor ranjenec same — eni kakor drugi so naloženo jim dolžnost morali vršiti. Če je kaj razlike med objoimi, tedaj je ta razlika na korist zdravnikov, zakaj zdravniki smo reševali in popravljali, ranjenec pa, predno so bili sami ranjeni, so ubijali!«

* **Naš rod o Pavlu Golji.** Najnovejša številka mladinskega mesečnika »Naš rod« je posvečena pesniku in dramatik Pavlu Golji, ki se je s svojimi znanimi mladinskimi igrami trajno vpisal v slovensko mladinsko literaturo. Jože Zupančič objavlja razgovor z direktorjem Goljo, ki pripoveduje svoje mladostne spomine na Dolenjsko, dalje o svoji oficirski karieri in o dolgoletnem delovanju v gledališču. Ivan Vavpotič je opremil ta zanimivi članek z risbo. Iz nenatisnjene pravilne igre v stilih »Snežuljica« je prispeval Pavle Golja značilni odlomek, ki ga je ilustriral Niko Pirnat. Nadaljuje se povest Vladimirja Levstika »Peter in Kostja«, ki utegne biti po svoji maktvni vsebini in spretnem privedovanju najboljša, kar nam je v zadnjem času dala slovenska mladinska proza. S pesniškimi prispevki sta zastopana Venceslav Winkler in Cvetko Golar, Kristina Brenkova nadaljuje svojo prozno obdelavo motivov iz slovenske narodne poezije (ilustrira Marija Vogelnikova). Angelo Cerkenik se oglaš s črtico »Jagoda«, Josip Ribičič je obdelal narodni motiv »Petelin in lisjak« (z ilustracijami Nika Pirnata). Nadaljuje se Boga Preglja narodna legenda »Tri želje« z ilustracijami M. Preglja. Izmed ostalih prispevkov omenjamo še črtico Pavla Strmška in zanimivi oris življenja v rimski Emoni iz peresa prof. Albina Zazlazičnika.

stranišče, ki jih v Ljubljani zlasti v sredini mesta tako primanjkuje. Odlučujoči činitelj naj bi že v zgodnji spomladi zasnovali zadevne načrte.

* **Šenjakova knjižnica** v Ljubljani. Kongresni trg 7, je izposodila meseca februarja 598 strankam 18.640 knjig, letos pa 11.727 strankam 38.993 knjig. Knjižnica izposoja vsak delavnik od pol 18. do pol 20. ob sobotah pa dopoldne od pol 10. do 12. ter popoldne od 15. do pol 20. knjige v desetih jezikih ter modne liste vsakomur, kder se zadosti legitimira. Citateljem izven Ljubljane pošilja knjige tudi po pošti in na daljšo dobo kot so termini za Ljubljano.

* **Pevsko društvo »Sava«** opozarja javnost na drugi del svojega koncerta, ki bo v nedeljo 9. t. m. Obsegal bo našo narodno pesem, ki ji dali melodijo V. Mirk, dr. Schvab, F. Venturini, R. Vrečer in Zirovnik. Tudi ta del programa bo prvič izvajan po pevcih Save. Ponovno prosimo vse ljubitelje lepe pesmi, da posvetijo nedejo obisku koncerta. Predprodaja vstopnic je v trgovini Hlebs nasproti kavarne Tabor.

* **Razačava Franceta Kralj, Franceta Godca in Vladimirja Lakovića** v Obeserlovih galeriji na Gosposveti cesti je odprta samo še nekaj dni, zato naj ljubitelji umetnosti, ki se jim nudi prilika nakupa redkih, izbranih umetnin, ne odlašajo z obiskom.

* **Šentjakovski gledališki oder** priredi jutri ob 20.15 v dvorani meščanske šole na Viču dobrodelno predstavo Nušičeve veseloigre »Gospa ministrice« v korist šolske kuhinje za revno deco zavoda. Glede na dobrodelni namen predstave se vabijo občinstvo k obilni udeležbi.

* **Za koncert Orkestra mladega društva Glasbene Matice**, ki bo v ponedeljek 10. t. m. ob 20. uri v veliki Filharmonični dvorani, so vstopnice v predprodaji v knjižarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

* **Prihodni petek 14. t. m.** bo v veliki Filharmonični dvorani akademija na korist Društva prijateljev Golnika. Akademija je pod pokroviteljstvom gg. banice Milke Natlačenove. Na njej bo nastopila cela vrsta naših recitatorjev in izvršujočih umetnikov. Natančni spored priobčimo v prihodnjih dneh. (—)

* **Barve v gorah.** Nocojšnje skalsko predavanje Slavka Smoleja, fotografiskega umetnika v gorski fotografiji, s prikazovanjem 210 barvnih slik, posnetih na poteh za cvetjem s Karavank v Julijce, o krasotah naših Alp in doživljanju gorske prirode, bo svojevtrsten užitek. O Smolejevi umetniški fotografiji in o 20letnici Alp. kluba »Skale« bo pred predavanjem govoril prof. Janko Ravnik, klubov častni predsednik. Ker je za predavanje zelo veliko zanimanje, si nabavite vstopnice v predprodaji pri blaginji kina Unora. Predavanje bo v franciskanski dvorani. (—)

* **Fotoklub Ljubljana** opozarja člane na predavanje tov. Slavka Smoleja »Barve v gorah«, ki bo danes ob 20. uri v franciskanski dvorani. Predvajali se bodo barvni diapozitivi.

* **Ženski spolni hormoni in rak.** O tem bo predaval danes na Ljudski univerzi (mala dvorana Filharmonije, Kongresni trg) ob 20. uri g. primarij dr. Lev Šavnik.

* **Esperantsko društvo Ljubljana** bo priredilo nadaljevalno-spolnopolnjevni esperantski tečaj za vse esperantiste Ljubljane. Pričetek drevi v prostorih Trgovskega učnega zavoda, Kongresni trg 2-II.

* **Podmladek Rdečega križa na III. mošči drž. reahn. gimnaziji** priredi v soboto 8. marca ob 8. v franciskanski dvorani akademijo, da podpre revne dijake. Vstopnice dobite v predprodaji od 6. do 8. marca pri Sviličju (Franciskanska ulica). Odbor.

* **Versko-dobrodelno skrbišvo pravoslavne cerkvene občine** bo imelo sestanek v četrtek 6. t. m. ob 18. uri v klubski sobi v Kazini. Gg. člani in članice skrbišva so naproseni, da se sestanka zanesljivo udeležijo.

* **Akademsko starešinsko društvo »A. dran«** v Ljubljani bo imelo svoj redni letni občni zbor v ponedeljek 10. t. m. z običajnim dnevnim redom v prostorih društva inženjerjev v Ljubljani. Kongresni trg 1/II. Pričetek ob 19.30. Odbor.

* **Janez Završan** je pel od leta 1890. dalje v desetih kvartetih. Bil je član prvega slovenskega kvarteta, ki je pred 30 leti pel na plošče. 11 let je bil član tako zvanega dr. Kozinovega kvarteta, ki je imel brez dvoma največji repertoar izmed vseh slovenskih kvartetov. Poleg tega je ves ta čas pel tudi v pevskem zboru Glasbene matice. Zato zasluži častni večer, ki bo prirejen njemu na čast v soboto 8. t. m. ob 20. uri v dvorani Trgovskega doma. Poleg drugih sodelavcev bo nastopil na tem večeru tudi trboveljski jazz kvartet ob spremljevanju pianista Marjana Lipovička. Ta kvartet je silno priljubljen povsod, kjer nastopa, znan pa je tudi po svojih redkih koncertih. Vse prijatelje Janeza Završana in naše pevce vabimo v soboto v Trgovski dom. (—)

* **Do smrti se je upelka.** V ponedeljek dopoldne so mestni reševalci pripeljali v splošno bolnišnico 75letno mestno ubogo Marijo Kramarjevo iz Tesarske ulice, ki je bila doma zakurila ogenj v štedilniku in se grela. Na lepem ji je prišlo slabo, da je omahnila na razgreti štedilnik. Na krik so prihiti lekarji in poskrbeli za prevoz v bolnišnico, kjer so stariki skušali rešiti življenje. Kljub prizadevanju je Kramarjeva ponoči umrla.

* **Izbor planinskega cvetja.** Univ. asistent g. Janko Branc nam je na članek, ki je bil pod tem naslovom objavljen 14. t. m., podal naslednje pojasnilo: Ni res, kar trdi g. J., avtor imenovanega članka, da bi bil o priliki svojega predavanja nasproti Slovenskemu planinskemu društvu zagrešil izpad povsem neutemeljeno in krivično in da sem »omalovaževal delo tega društva na pripravah za izdajo knjige o planinski flori, ampak je res, kar sem povedal na predavanju, da sem planinsko cvetje po naročilu, programu in dogovoru s predstavniki SPD začel fotografirati v barvah spomladi leta 1939. In sem do jeseni tega leta svoje delo popolnoma končal. Ti barvni posnetki naj bi služili za knjigo o naši alpski flori, ki jo SPD objavlja že dolgo vrsto let. Po mojem prepričanju pa klub vsem izgovorjenim barvnim diapozitivom do izdaje knjige v tej zloži ne bo prišlo. Dalje ni res, da mi je Slovensko planinsko društvo kupilo barvni fotografski material v vrednosti, ki je bila v mnoge tisoče, in ni res, da društvu do danes za knjigo o planinski flori nisem dal na razpolago niti ene slike, pač pa je res, da je barvni fotografski material v vrednosti 4477.50 din SPD kupilo zase, da sem jaz na ta material po njegovem programu in smernicah napravil barvne posnetke, ki jih je žirija botanikov sprejela in prišla za odlične, da sem vse te barvne slike pla-

hanskih cvetlic deponiral tako, da so jih predstavniki SPD lahko dvignili vsak čas, a tega še do danes niso storili, pa tudi meni še niso plačali niti pare za potne stroške in efektivne izdatke, da o honorarju niti ne govorim. Iz navedenega že tudi sledi, da ni res, da sem na predavanju predaval slike iz materiala, ki ga je kupilo Slovensko planinsko društvo, res pa je, da nisem pokazal niti enega posnetka iz omenjenega materiala. To je lahko ugotoviti vsakdo, ki je bil jeseni l. 1939 pri sejah žirije botanikov, ki je zbirala diapozitive za knjigo o naši alpski flori in ki je tudi videl slike, ki sem jih pokazal pri predavanju. Z odličnim spoštovanjem. — Janko Branc.

* **Dramatična aretacija.** V Knafeljevi ulici tik pred železniško progo je bil v ponedeljek aretirani 29letni Mojkič, projaalec preprog iz Banje Luke. Mojkič je prišel po Beethovnovi ulici, ko je iznenada uzri stražnika pred seboj. Brez kakšnega posebnega poudarka se je na vsi moč spustil v beg, planil čez Bleiweisovo cesto in jo ucvrl v smeri proti Tivolju. Stražnik je takoj razumel, da ima kriminalca pred seboj, in je pohitel za njim. Ko ga je tik pred železniško progo dohitel, mu je skušal Mojkič dopovedati, da je bežal samo za šalo. Ko pa so mu na policiji napravili osebno preiskavo, so našli pri njem precej vilomskega orožja in dve legitimaciji na ime dijakov Božidara Grošlja in Milana Mirtiča.

* **Vizitir v okolici Zalega.** Nedavno je bil izvršen v neko gostilno v Hrastju drzen vlom in tatovi so odnesli za celo majhno zalogo živil, pižame, obleke, perila in čevljev. Te dni so tatovi obiskali tudi hišo posestnika Franceta Avšiča v Sneberju, kateremu so prav tako odnesli velik kup perila in obleke v skupni vrednosti okrog 7700 din. Vevški orožniki so takoj uvedli preiskavo in v zvezi s tem aretirali zloglasnega vilomca Jakoba Čimžarja iz Orehovja, vendar doslej še ni dokazano, da je sodeloval. Vse kaže, da sta v zaloski okolici na delu dve tatinski družbi, ki vlamljata vsaka na svojo pest.

Iz Maribora

* **Naši delavci v tužini.** Včeraj je šel spet transport z 800 našimi delavci preko Maribora, kjer bodo zaposleni v raznih obratih. V zadnjem času je potovalo v tužino skupno 2600 delavcev. Po večini gre za delavce, ki so bili po decembrski vrnitvi v domovino na tako zvanem božičnem oziroma zimskem odmoru, pa se sedaj spet vračajo čez mejo.

* **Prvi načrt novega mariborskega gledališča** je napravil po navdihih arhitekta Plečnika inž. Šega iz Ljubljane. Načrt, ki predvideva moderno, pomono gledališko stavbo, vzbuja v krogih ljubiteljev našega gledališča živahno zanimanje. Misel novega gledališča in zadevni načrt sta vzpodbuden znak optimizma ter idealizma v težkih časih, ki sicer niso umetnostni naklonjeni.

* **Mariborski rezervni oficirji** se zboto v nedeljo 16. t. m. k običnem zboru tukajšnjega pododborja s pričelkom ob 10. uri dop. v restavracijskih prostorih Narodnega doma.

* **20letni jubilej poštvalnega odrskega delovanja.** Te dni sta proslavila 20letnico, kar poštvalnega delovanja na tukašnem odru, vidna člena našega gledališkega zbora Ljuba Čepičeva in Ivan Camer. Gledališki igralci so postčili niun lepi kulturni jubilej s pomerno točastitvijo in spominskim darilom. Obma želimo pri nadaljnjem vzglednem sodelovanju na mariborskem odru čim lepših uspehov.

* **Veliki »Kralj Končar«** Pevskega zbora Glasbene Matice v Mariboru bo 5. marca t. l. v Sokolskem domu. Dirigent Milan Pertot. Vstopnice v knjižarni Koren, Gosposka ulica 9, telefon 29-41.

* **100letnica Čajkovskega v Ljudski univerzi.** V ponedeljek 10. t. m. priredi Ljudska univerza proslavo ob 100 letnici rojstva Petra Iljiča Čajkovskega. O življenju in delu velikega skladatelja bo predaval g. dr. D. Cvetko, njegove sklatbe bo bvaljal na klavirju rektor Glasbene akademije g. Anton Trst. V petek 7. t. m. pa bo predaval odlični povnavalec eksperimentalne psihologije univ. prof. dr. Zlatko Pregrad iz Zagreba o občintelektualni nadarjenosti ali inteligenciji.

* **Lep uspeh malih Kobancev.** Ob priliki svojega prvega pevskega nastopa v prijaznem malem Beogradu so imeli mali Kobanci zelo len nastop. Male pevce je v izredno dobro zasedeni dvorani Sokolskega doma predstavil Selničan akademski slikar L. Sušmelj. Pod soresnim vodstvom poštvalnega dirigenta g. Maksa Lorbecka so nato izvajali skrbno nastudirani nrogram ter z njim povsem osvoili ruško občinstvo.

* **Občni zbor Sokola Maribor matica** ne bo v sredo, temveč v četrtek 6. t. m. ob isti uri v sejni dvorani Sokolskega doma. Opozorjamo na to vse člane, ki so prejeli vabila. (—)

* **Naš odnos do doraščajoče mladine.** O tej temi predava drevi v okviru materinskega tečaja Zenskega društva znani vzgojitelj g. Miloš Ledinek.

* **Maištrovi borci** se zboto drevi pri Senici na tovariškem setanku Zveze Maištrovih borcev. Poročal bo tov. predsednik o zadnjem obisku pri merodajnih ministrih.

* **Francoški krožek v Mariboru** je imel v svojih društvenih prostorih v Gregorčičevi ulici svoj redni občni zbor. Izbrpno so poročali o prizadevnem delovanju krožkovni predsednik, bivši senatni podpredsednik dr. Miroslav Ploj, tajnik prof. Filip Gasparin, blaginjičarka ga. Špendalova in knjižničar prof. Umek. Krožek je organiziral 4 tečaje za odrasle in 2 tečaje za srednješolsko mladino. Koncem junija je bila sklepna tradicionalna otroška slavnost. Knjižnica šteje 2741 izbranih knjig. Pri volitvah je bil izvoljen po večini dosedanjih odbor z g. dr. Miroslavom Plojem na čelu. Na mesto prof. Dobovškega in dr. Kotnika, ki sta bila službeno premeščena, sta bila izvoljena v odbor prof. Marija Kovarčeva in prof. Franc Krusič. V imenu ljubljanskega francoskega konzula in beograjskega francoskega poslanika je v vzpodbudni in zahvalni besedami pozdravil občni zbor tukajšnji francoski konzularni zastopnik g.

a— Dva soda vina v potok. Nekemu posestniku iz Sv. Lenarta v Slovenski gorici so zaplenili dva soda, v katerih je bilo 700 litrov vina. Ugotovili so, da gre za zdravju škodljivo mešanico, ki so jo izlili v bližnji potok.

a— Za pokojniški sklad gledaliških igralcev se uprizaro jutri zabavna Nukičeva komedija »Sumljiva oseba« Veljajo znižane cene.

a— »Veliki zbor« gozdnikov. Jugoslovanska gozdovna lica ima v Mariboru vsako leto svoj »veliki zbor«. Uvodoma je bila odposlana vdanostna brzlavica Nj. Vel. kralju Petru II. Izbrani so poročali o nesebičnem delovanju gozdnikov starostar, vrhovni načelnik ter ostali funkcionarji in glavarji rodov. Pri volitvah so bili izvoljeni: dr. V. Marin starosta, F. Klotzlik vrhovni načelnik. Člani vrhovnega vodstva so: J. Matelič, prof. P. Čestnik, J. Sušnik inž. Čeljan, dr. S. Tomšič, S. Kocuvan, Valerija Bava in Draga Golc, namestniki F. Orel, J. Šajna ter Mara Jelen. Gozdniki brčejo po lastnosti p-evzem vladarskih poslov na našem mladm kralju z velikimi gozdniki slovesnosti. Z vztrajnim delom hočejo okrepiti nacionalni čut naše mladine.

a— Motociklistična nesreča. V Frankopanovi ulici je povzročil neki motociklist 22-letno delavko Ljudo Milošič iz Maribora. Reva je obšla na ulici z zlomljenim roko in poškodovanimi na glavi. Prepeljali so jo v bolnišnico. Za motociklistom poizvedujejo.

a— Člana je zlata verižica. Dijak Franc Knežič iz Trzinjske ulice je našel v Razlagovi ulici zlato ovratno verižico z zlatim obeskom, ki jo dobi lastnica pri policiji. Na poti k Sv. Petru pa je izručil damsko zapestna ura zapestna uradnica Milena Deželakova iz Klavniške ulice.

Iz Celja

a— Učiteljsko zborovanje. Sresko učiteljsko društvo JUU v Celju bo zborovalo v soboto 8. t. m. s pričetkom ob pol 9. dopoldne na mestni dekliški narodni šoli v Celju. Predaval bo vodja poskusne narodne šole v Ljubljani prof. Rudolf Kobilica o temi »V čem je slovenska narodna šola potrebna reforme«. Podaj stalnih točk je na dnevnem redu še poročilo o načrtu novega šolskega zakona ki ga je izdelala ljubljanska Kmetijska zbornica. Ugotovili bodo tudi rezultate ankete o učiteljskih stanovaljih v srezu.

a— Nušičeva komedija »Sumljiva oseba« uprizaro mariborsko Narodno gledališče drevi ob 20. v celjskem gledališču. Predstava je za abonma.

a— Iz celjske statistike. V mesecu februarju je obiskalo Celje 1371 tujcev (1288 Jugoslovenov in 83 inozemcev) nasproti 1177 v letšnjem januarju in 1044 v lanskem februarju. V preteklem mesecu je umrlo v Celju 28 oseb (9 v mestu in 19 v javni bolnišnici) nasproti 53 v januarju. Pri celjski borzi dela je bilo 1. t. m. v evidenci 1490 brezposelnih (1218 moških in 280 žensk) nasproti 1533 (1257 moških in 276 žensk) dne 20. februarja. Delo dobijo 4 hlapi, 1 žagar, 7 kmečkih deklet, 6 kuharic, med njimi 1 hotelska, 6 služkinj in 2 postrežnici.

a— Dijaki hulinji v Celju je daroval trgovec G. Adolf Sadar v Celju 50 din namesto cvetja na grob ge. Antonije Omladičeve, matere ge. Štefke Juhartove, soproge državnega tožila v Murski Soboti.

a— Zanimiva razprava o smrti nesreči v Braunsovi tovarni. Kakor znano, se je dogodila lani 18. novembra v Braunsovi tovarni anilinskih barv in kemičnih izdelkov v Kocenovi ulici v Celju težka nesreča, ki je zahtevala človeško življenje. Okrog 17.30, ko so nehali v tovarni delati, je stopila 40-letna poročena pomožna delavka Marija Bučarjeva v prostor za izdelovanje Guminola, odklopila električno stikalo in ustavila stroj. Iz doslej nepojasnega vzroka se ji je nenadno vnela obleka, ki je bila oskorpljena z bencinom in oljem. Ko je prihitela Bučarjeva na hodnik, je bila že vsa v plamenih. Nekateri uslužbenci tovarne so prihiteli Bučarjevi takoj na pomoč in so pogasili njeno obleko. Bučarjevo so prepeljali v bolnišnico, kjer pa je drugo jutro podlegla hudim opeklinam. Državno tožilstvo je nato obtožilo ravnanje tovarne Antona Rimeka, kemika Janke Čučka in uradnika Henrika Schmidta, da niso poskrbeli za predpisano opremo prostora za izdelovanje Guminola in da niso prijavili izvršene preureditve obratovanja. Obtoženci so pri razpravi zanikali krivdo Ker pa pri razpravi ni bilo mogoče točno ugotoviti vzroka smrtne nesreče, je sodišče sklenilo, da bo zaslilo inž. Ljuba Knopa kot izvedenca za kemijo. Za radi tega je bila razprava prekinjena in se bo nadaljevala v ponedeljek 17. t. m. ob 9.

stoj eventualno pobrane takse ne bodo vrzile.

Ustanovitev žitnega odbora po Prizadu. Na osnovi odloka ministrstva za okrobo in prehrano bo pri Prizadu ustanovljen poseben žitni odbor, ki bo skrbel za izdajanje vseh uredb, ki so v zvezi z žitom. Za predsednika tega odbora bo imenovan dr. Samo Obradović, za podpredsednika pa dr. Čosić.

Tehnična dela. Banska uprava je razpisala licitacijo za rekonstrukcijo državne ceste št. 2 Krška vas — Celje v Boštanj ob km 29.74 do 30.02 (proračun 524.000 din), nadalje licitacijo za gradnjo kamenitega obokanega mostu čez Dravo v Dravogradu na državni cesti št. 60 (proračun 6.5 milijona din) in licitacijo za prevzem težkih, zidarskih, betonskih in železobetonskih del pri gradnji okroglega sodišča v Celju.

Borze

4. marca

Na jugoslovenskih borzah je bilo nadalje povpraševanje za grške bone do 37.50. Tečaj na svobodnem trgu so ostali nespremenjeni.

Na zagrebškem efektm tržišču so državni papirji pod vtišom nižjih brezjskih tečajev za malenkost poruili. Za Volno škoda je bilo povpraševanje na 477 (v Beogradu je bil promet po 477.50 — 478). Do zaključkov ni prišlo.

DEVIZE

Ljubljana. Oficielni tečaji: London 174.57 — 177.77 New York 4425 — 4485. Curih 1028.64 — 1038.64. Tečaji na svobodnem trgu: London 215.90 — 219.10. New York 5480 — 5520 Curih 1271.10 — 1281.10. Privatni kliring: Berlin 1772 — 1792. Štški boni 37.50 den.

Curih Beograd 10. Pariz 740 London 10.63. New York 431. Bruselj 69. Milan 21.6750. Madrid 40. Amsterdam 229. Berlin 172.50. Stockholm 102.60. Oslo 98.50. København 83.50. Sofia 4.25. Lissabon 17.25. Budimpešta 85. Atene 3.50. Carigrad 3.3750. Bukarešta 2.1250.

EFERTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 477 den. 4% agrarne 56 den. 4% severne agrarne 56.50 den. 6% brgljske 86.50 bl. 6% dalm agrarne 81.50 bl. 6% šumske 81 bl. 7% stabiliz. 98 den. 7% invest. 100 den. 7% Seligman 106 den. 7% Blair 105 den. 8% Blair 110 den. delnice: Narodna 7000 den. PAB 208 den. Trboveljska 395 bl.

Beograd. Vojna škoda 477.50 — 478.50. 4% agrarne 57 den. 4% severne agrarne 56 — 56.50 (56.50). 6% be-ljske 85.25 — 85.75. 6% dalm agrarne 80.25 — 80.75 (80.50). 6% šumske 80 den. 7% invest. 101 den. 7% Blair — (104). 8% Blair — (109.50). Narodna banka 6850 d-n.

Blagovna tržišča

ZITO

Novosadska blagovna borza (4. t. m.). Tendence nespremenljive. Oves: baški sremski in slavonski 435 — 440. Jčmen: baški in sremski 575 — 585. Koruza: času primerno suha z 20% vlage franko vagon ali šlep 224 (za vsak odstotek manj vlage se cena povzra za 4 din) umetno sušena koruza s 14% vaze 250 din MoKa (franko vagon ali šlep v dunavski banovini): ošenična »Ogg.« in »Og.« 723. 70% oresejana ošenična moka 358. 85% enotna ošenična moka 382.25. neoresejana ošenična moka 351. oresejana koruzna moka ali koruzni zdrob z največ 14% vlage 321. oresejana koruzna moka iz časa primerno suhe koruze 250. neoresejana 230. Otrbi (franko vagon ali šlep dunavska banovina): ošenični 200. koruzni s kalmi 150. brez kalmi 70. Filiz: baški in sremski 640 — 645.

Ljubljanski trg

Kljub temu, da je bil pretekli sobota 1. dan v mesecu, ni bil promet na trgu tak, kakor smo ga pričakovali. Zelenjave in povrtnine ni manjkalo. Po 2 din za merico smo dobili spinačo, radič in motovilce, mnogo je bilo na prodaj tudi korenja, kolerabe, peteršilja in repe. Se vedno je dovolj peče, črne redkve, tudi črnega korena prinesejo po 25 par korenino, ki da prav okusno prikuho. Nekateri vrste povrtnine so hudo treple zaradi mraza in mokrote, posebno sveže zelje, zelena in ohrovt. Le redko se dobi res lepo in zdravo blago. Dobro smo založeni vedno s čebuljo po 2 do 3 din kg. Vsač dan je na prodaj več čebulica ki se prodaja po 7 do 10 din liter. Prekupevalke so ga kaj hitro zavohale, kupile in prihodnje dni bo že za nekaj dinarjev dražji. Menda še ni bilo toliko hrena na trgu kakor v soboto (po 1 do 3 din korenina). Stalne prodajalke prodajajo cvetačo še vedno po 7 din kg, uvožena endivija je od 10 do 12 din kg. Težko pričakuje, da bi se gospodinjstva vsaj v tem pogledu malo razbremenila. Nekoliko več kakor običajno je bilo na prodaj krompirja. Prav lepega smo morali plačati že po 2.50 din kg. Za slabšega ni bilo zanimanja, saj so zahtevali zanj najmanj dva dinarja, medtem ko je na stojnici mestne aprovizacije po 1.75 din. Na debelo letos še ni bilo krompirja na prodaj.

Perutnina je bila že zgodaj pokupljena, tudi je ni bilo mnogo na prodaj, menda so kmetice prav dobro poučene, kako so se danes denarice prazni, čeravno se je mesec šele začel. Najboljši odjemalci perutnine so 1 do 1.25 din komad. Jaje je bilo mnogo po 1 do 1.25 din komad. Tako lepa, debela jajca že dolgo nismo imeli priliko kupiti. Le redka kmetica je prinesla surovo maslo, zato je cena tudi hitro poskočila. Izpod 44 din za kg ga sploh ni bilo dobiti, čajno pa prodajajo po 56 din kg.

Ne samo na trgu, tudi po ulicah, koldvorih in dovoznih cestah cvete prekupevanje z vsem mogočim blagom. Na delu poberejo vse kmečke pridele prekupeci in plačajo primerno ceno. Kmet je vesel, da mu ni treba v mesto, saj si prihrani precej truda in časa. Precej tega blaga gre drugam, naš trg hira, konzument mora plačevati vedno višjo ceno za manjvredno blago, dobiček pa pobesja prekupeci. Pogosto romajo živila preko več rok, kar jih zopet običajno poraži. Z vsa energijo naj se ustavi tako početje, sicer ne bo mogoče zajeziti druginje.

S strahom gledamo, kako se nam zopet praznijski darivnice, ne moremo se pa odločiti, da bi se pobrigali za novo zalogo. Kljub temu, da so cene drvim maksimirane, moramo plačati v trgovini za cela bukovna drva že 190 din za žagana pa celo 210 din. Na trgu se sicer dobe od 150 do 160 din, vendar so večinoma mokra in manjvredna, saj boljših gorenjskih drv na trgu sploh ni dobiti. Vrhu tega je nakup takih drv zvezan z neprijetnostmi, ki se jih

Gospodarstvo

Ljubljanski mestni dolgovi in uslužbenci

Dolgovi mestne občine

Brošura »Pet let dela za Ljubljano«, ki jo je izdala pred kratkim mestna občina, vsebuje tudi podatke o dolgovih mestne občine Ljubljanske, kjer citamo med drugim o uspešnem delu občinske uprave za znižanje občinskega dolga. Brošura navaja tabelaričen pregled dolgov mestne občine Ljubljanske skupaj z dolgovi tramvajskega podjetja (ki je leta 1937 postalo mestno podjetje). Iz tega pregleda sledi, da je znašal skupni dolg mestne občine 31. marca 1935 204.9 milijona din. 31. marca 1940 pa le 186.7 milijona din in da se je dolg zmanjšal v petih letih za 18.2 milijona din. Brošura navaja, da je mestna občina v teh petih letih odplačala na dolgovih 65.2 milijona din. Seveda pa je tudi našla nova dolgov. Le mimogrede omenja, da je bil na osnovi sklepa mestnega sveta leta 1937 dolg Splošne maloželezniške družbe (tramvajskega podjetja) nasproti mestni občini, izvršajoč iz nakupa 6% gradbeno-investicijskega posojila odpisani in je dejansko odplačilo mestne občine na dolgovih znašalo v teh petih letih efektivno 49.2 milijona din.

Iz te pripombe pa je malo komu razvidno, da se številke, objavljene v tabelaričnem pregledu, ne dajo med seboj primerjati, ker je dolg Splošne maloželezniške družbe nasproti mestni občini do leta 1937 dvakrat vstet, enkrat kot dolg mestnega zaklada, drugi pa še kot dolg mestnih podjetij (tramvajskega podjetja), medtem ko je po vključitvi tramvajskega podjetja v krog mestnih podjetij ta dolg pravilno samo enkrat vstet. Če korigiramo v tem smislu skupno vsoto dolgov na dan 31. marca 1935, tedaj vidimo, da znaša zmanjšanje dolga v teh petih letih ne 18 milijonov, ampak le 2 milijona.

Objavljene številke o skupni višini mestnih dolgov pa se, kakor brošura izrecno navaja, nanašajo le na fundirane dolgov. Drugačnja je slika, ki jo nudijo zaključni računi mestne občine v bilanci imovine mestne občine, ki upošteva vse obveznosti mestne občine. Ker vsebujejo zaključni računi tako bilanco imovine mestne občine šele za zadnji dve leti, moremo navesti le številke za 31. marca 1939 in 31. marca 1940. Skupne obveznosti mestne občine so znašale 31. marca 1939 po bilanci mestne imovine 209.8 milijona din, 31. marca 1940 pa 213.9 milijona din. Skupne obveznosti mestne občine so torej v tem razdobju narasle, med tem ko izkazuje omenjena brošura v tem letu zmanjšanje fundiranih dolgov od 193.2 na 186.7 milijona din. Mnenje, da je mestna občina v zadnjih petih letih porabila znaten del donosa novo naloženih bremen za zmanjšanje dolga, je torej pogrešno.

Med nefundiranimi obveznostmi mestne občine so po računskem zaključku za 1. 1939-40 zlasti znatne obveznosti mest. elektrarne, kar je razumljivo, saj zahteva mestna občina od elektrarne izredno velike prispevke za kritje splošnih proračunskih izdatkov. Računski zaključek izkazuje v glavnem pregledu izdatkov sicer le malenkostne zaostanke (v višini 47.000 din). Bilanca mestne elektrarne kakor tudi pregled imovine mestnega zaklada pa

kažeta da je imela 31. marca 1940 mestna elektrarna za 11.3 milijona pasivnih zaostankov (upnikov). Prav tako je imelo tramvajsko podjetje za 12.5 milijona din takih pasivnih zaostankov. Ti pasivni zaostanki v glavnem pregledu izdatkov niso izkazani, ker se očito smatra da je pri podjetjih predpis identičen s plačilom. V tem pogledu je treba korigirati trditve, da mestna občina nima skoro nobenih pasivnih zaostankov več.

Izredno povečanje števila mestnih uslužbencev

To, kar je absorbiralo največ dohodkov od novih bremen, naloženih v zadnjih letih, je v resnici izredno povečanje števila mestnih uslužbencev. Brošura mestne občine navaja, da se je število mestnih uslužbencev (brez delavcev) povečalo od 574 dne 1. januarja 1936 na 784 dne 1. novembra 1940 in da so se mesečni prejemki teh uslužbencev dvignili od 1.258.000 na 1.596.000 din, torej za 338.000 din mesečno ali za 4 milijone din letno. Toda gornje številke nam ne nudijo prave slike, ker v vsoti mesečnih prejemkov niso izkazani vsi osebni izdatki. Iz proračunov je razvidno, da so znašali leta 1935-36 osebni izdatki mestne občine (skupaj s pokojninami) 16.2 milijona din. v tekočem proračunskem letu pa že 28 milijonov, med tem ko znašajo po predlogu novega proračuna za devet mesecev 25.9 milijona din, kar ustreza izdatku 34.5 milijona din za celo leto. Osebni izdatki so torej narasli od 16.2 milijona din v letu 1935-36 na 34.5 milijona din po novem proračunu. Pri tem ne smemo prezreti, da je mestna občina 1. 1936 znižala prejemke svojim uslužbencem in da se sedaj šele zvišajo na prejšnjo višino odnosno ne bodo mnogo višji. Dodati pa je še treba, da je tudi med proračunskimi materialnimi izdatki mnogo takih osebnih izdatkov, ki jih ne moremo smatrati kot izdatke za produktivno delo (kakor so na primer izdatki za nestalno delavstvo mestnih podjetij ali stalno delo, ki se uporablja pri vzdrževanju cest). Tako so med izdatki za vzdrževanje uradnih prostorov tudi izdatki za 64 snažilk, snažilcev, kurjačev in pomožnih služiteljev (leta 1935-36 jih je bilo 17). Nadalje so med materialnimi izdatki izdatki za osebje krajevnega šolskega odbora in upravnega odbora državnih meščanskih šol, to je 38 uslužbencev, med njimi celo 6 pragmatičnih. Iz navedenega se da sklepati, da so se personalni izdatki mestne občine v zadnjih petih letih še v večji meri dvignili nego je to razvidno iz primerjave osebnih izdatkov po proračunih.

Pregled uslužbencev, ki je objavljen v omenjeni brošuri mestne občine, navaja poleg mestnih uslužbencev tudi število mestnih delavcev, ki se je povečalo od 483 dne 1. januarja 1936 na 707 dne 1. novembra 1940. Zlasti novi proračun predvideva izredno povišanje števila uslužbencev. V proračunu za leto 1939-40 je predvideno med osebnimi izdatki 720 uslužbencev, v proračunu za leto 1940-41 761 uslužbencev, v predlogu novega proračuna pa je predvidenih že 796 uslužbencev.

Občinska socialna doklada v Ljubljani

Kakor smo že poročali, je v predlogu novega proračuna mestne občine Ljubljanske predvidena uredba posebne socialne občinske doklade na državne neposredne davke, ki naj se pobira poleg redne doklade. Proti uvedbi te doklade se čujejo razni pomisleki, na eni strani zaradi nepriljubljenega načina odmere, deloma pa tudi zaradi tega, ker se s tem bistveno poveča nevarnost, da se bodo razna podjetja, ki niso navezana na Ljubljano, skušala izogniti ponovnemu povišanju že itak visokih davkov občinskih davčnih bremen z izselitvijo v druge kraje, kjer pobirajo občine mnogo manjše doklade in davščine.

Proti načinu odmerjanja so pomisleki gotovo upravičeni. Lestvica doklade se ravna po nekem čistem dohodku, med tem ko se davek odmeri na osnovni državni davek. Iz tega načina pobiranja lahko nastanejo velike komplikacije in težkoče predvsem za občino. Docela nejasno je, kako naj se ugotovi ta čisti dohodek, ki je merodajen za uporabo lestvice, ki se stopnjuje od 3% do 40%. Dokler ne poznamo v naši davčni zakonodaji dohodnih, je taka osnova za uporabo lestvice nemogoča, ker omejoča, da ne pridejo za obremenitev v poštev oni, pri katerih se čisti dohodek sploh ne da ugotoviti. Tudi je nejasno, ali se lestvica uporablja na podlagi skupnega čistega dohodka po vseh vrstah državnih neposrednih davkov ali na podlagi čistega dohodka po posameznih vrstah državnih neposrednih davkov.

Ne glede na to, da so tudi v drugih postavkah skrite znatne rezerve dohodkov, je donos te nove doklade v proračunu predviden v pretirano nizkem znesku komaj 975.000 din. Ta znesek bo občina po pravilniku lahko pobrala že od treh do štirih velikih podjetij, ki imajo sedež v Ljubljani. Predlagatelji tega davka gotovo tudi niso mislili na nekatera velika gospodarska podjetja, ki imajo v Ljubljani formalno svoj sedež in morajo zaradi tega plačevati od precejšnjega dela davčne osnove občinske doklade. Taka podjetja se bodo lahko izognila davku z enostavnim prenosom sedeža. So pa tudi druga podjetja, pri katerih ni izključena nevarnost, da se bodo naveličala stalnega zviševanja občinskih davčnih bremen in se bodo izselila v druge občine, kjer so bremena mnogo nižja. Doslej smo vedno svarili, naj občina ne prenapenja loka, ker se gospodarska podjetja ne bodo več naseljevala v Ljubljani, po ogromnem povišanju občinskih davčnih bremen v zadnjih letih pa postaja

vedno večja nevarnost izseljevanja podjetij, kar lahko prinese v končnem efektu povečanje revščine, ki jo hočemo z dohodki nove doklade omiliti.

Končno je treba še poudariti, da je proračun narasel v mnogo večji meri zaradi novega povečevanja števila uslužbencev, kakor zaradi večjih izdatkov za socialno skrbstvo in je naziv te davščine s tega vidika zgrešen.

Gibanje klirinških računov

Najnovejši izkaz Narodne banke o gibanju klirinških računov z inozemstvom zaznamuje v zadnji četrtini februarja ponovno zmanjšanje salda našega klirinškega dolga v Nemčiji od 61.28 na 60.54 milijona mark. Med tem ko se je naš dolg v Češkomoravskem protektoratu ponovno povečal od 78.4 na 79.9 milijona Kč. Zmanjšal pa se je naš dolg v Slovaški od 25.4 na 24.6 milijona Kčs.

Naš klirinški dolg v Italiji, ki je prejšnji teden nazadovol od 33.0 na 18.4 milijona din, se je ponovno skrajšal na 14.7 milijona din. Tudi naš klirinški dolg v Turčiji se je ponovno skrajšal od 4.4 na 3.0 milijona din, znova pa se je povečal naš klirinški dolg v Madžarski od 92.0 na 98.1 milijona din.

Med aktivnimi kliringi zaznamuje klirinški račun z Nizozemsko zopet povečanje naših klirinških terjatev od 5.77 na 7.01 milijona goldinerjev. Naše klirinške terjatve v Franciji in francoskih kolonijah so le nebstveno nazadovale, prav tako naše terjatve v Bolgariji, Finski in Norveški.

Gospodarske vesti

Davčne in takse ugodnosti Pogoda. V »Službenih novinah« je objavljena uredba o davčnih in taksnih ugodnostih Pooblaščenec gospodarske delniške družbe banovine Hrvatske (Pogoda). Družba je oproščena vseh državnih in samoupravnih taks pri ustanovitvi, povečanju glavnice, spremembi pravil, izdajanju delnic in sklepanju posojil; prav tako so imovina družbe in dohodki družbe oproščeni vseh državnih in samoupravnih davkov, doklad, taks in drugih dajatev katere koli vrste, kuponi z delnic in obveznice družbe pa so oproščeni vseh državnih in samoupravnih davkov, doklad in taks. V primeru izjave obveznic ali posojila v inozemstvu mora družba zahtevati predhodno dovoljenje finančnega ministra. Gornje ugodnosti veljajo od ustanovitve družbe, vendar se do-

marsikatera gospodinja ogne, če le more. Sicer pa mokra drva pridno kupujejo za izvoz, (za izdelovanje celuloze), zato tudi dovoz v mesto ni velik. Premog se je z marcem zopet podražil za 30 din pri toni in stane sedaj 470 din oziroma 490 din.

Borba za zemljo

Radeče, 4. marca. Ko so se že skoro izpraznile jesenske zaloge poljskih pridelkov, s katerimi smo vsaj delno nadomestili pomanjkanje mlevskega proizvoda, zajemajo valovi pomanjkanja vedno bolj tudi podožetje. Z bližajočo pomladjo, ko je treba misliti na obdelavo zemlje, pa raste iz dneva v dan povpraševanje po zemlji.

Skrb za bodočnost žene ljudi, da bi si priborili vsaj krpico zemlje, na kateri bi pridelali najpotrebnejšo povitino. Medtem ko se je prejšnja leta še dobila zemlja v letni zakup, je to letos zelo težko. Vsakdo jo hoče sam izkoristiti. Zaradi tega odo prazde rečne delavske družine in uradniški stan, ki pod težo današnjih razmer gneto vedno bolj propada.

Pred leti, ko je bilo ogromno veleposlovstva na Hotemču pri Radečah še v lastnini g. Starca, so dobili Radečani vedno dovolj zemlje, če so jo hoteli obdelovati. Ko pa so kupili Starčeve veleposlovstvo usmiljene sestre, so obdelovale zemljo same in so jo dajale vedno manj v zakup. Veleposlovstvo, ki ga ima v lasti nunski samostan, obsega najlepši svet v vsej naši dolini in ima najboljšo zemljo v vsej radeški občini. Lahko rečemo, da je to žitnica Radeč. Usmiljene sestre so sklenile, da bodo letos dale zemljo samo onim, ki so jo imeli že lani. Mnogi potrebni bodo ostali brez zemlje in tako v jeseni brez potrebne zalore živil.

Upamo, da bosta beda in pomanjkanje vzbudili pri vseh, ki imajo dovolj zemlje v svoji posesti, vsaj toliko socialnega čuta, da bodo prisločili najpotrebnejšim na pomoč in jim odstopili kos zemlje.

Pospješevanje malega gospodarstva

Mali gospodarji v Viču in okolice so imeli v ponedeljek predavanja, ki ga je priredilo ljubljansko društvo Mali gospodar in na katerega je prišlo veliko število interesentov. Predavatelj g. Ahčan je v skrajni dvurnem predavanju na podlagi številnih skriptnih slik opisal koročerejo, kuncerejo ter poudaril mnogo koristnega in poučnega tudi o vodni perutnini in o kozah. Zlasti mnogi pa je poučeval, kako si pravilno uredimo malo gospodarstvo in reje malih živali, da je uspešna. Pri reji prihajajo v poštev seveda le gospodarske pasme, ker naš mali človek nima sredstev za rejo športnih živali. Gospodarske pasme imamo tako pri kokoših, kakor kuncih in golčbah. Za obsežne prostore je najprimernejša kokoš domača štajerka, ki skrbi pretežno sama za hranjo. Za mestne prilike pa so primerne težke kokoši kakor ročarjenska plimetka in druge. Gospodarske pasme kunccev so orjaki, ovnači in angorei. Zlasti o pravilno rejo angorcev lahko dosežemo lep dohodek. Angorska volna se danes plačuje že po 700 din kilogram. Tudi golčbereja je lahko uspešna, če imamo nekaj parov gospodarskih golčbov, to so predvsem škranjci, nojevi in risovci. Med športnimi golčbi pa so zanimivi in lepi pavčki, prevrtiči, golšarji itd. Vedno bolj se ceni kosa, ki postaja molznica malega človeka. S pravilno nego je lahko kosa izredno važna domača žival za slehernega malega gospodarja.

Agilno društvo Mali gospodar v Ljubljani prireja poučna predavanja po vseh mestnih okrajih. Zveza društev Mali gospodar izdaja izvrstno strokovno glasilo, ki vsak mesec prinaša članke navodila in nasvete za vse, kar se nanaša na malo k,ovvrlahodf dLl.; :Hs eniatx rdcg bru gospodarstvo in malega človeka.

Polarni sij v Prekmurju

Murska Soota, 3. marec. V soboto zvečer po 20. uri je mirne sprehalce po soboških ulicah vznemirila nenavadno rdeča svetloba, ki se je prikazala na severni strani jasnega neba. Nekateri so takoj uganili, da je to polarni sij, ki v zadnjih letih ni več tako nenavaden v naših krajih. Seveda pa je bila rdeča svetloba bolj vidna v okolici Murske Sote, kjer je ni motila luč električnih obločnic. Brez vznemirjenja pa ta nebesni pojav tudi ni bil. Po Lendavski ulici je prihitel kolezar in naznanil gasilec, da gori v Marjanah. Gasilci, ki so smatrali rdečo svetlobo za odsev ognja s pogorišča, so takoj zatrobili v rog in izvešli brigadno, da se popeljejo krotit nevaren ognjeni element. Ker je v tem času, ko prihaja vlak v Sobotu, mnogo ljudi na trgu, je bila naenkrat zbrana okrog gasilskega doma cela množica. Medtem je izginila na nebu nenavadna svetloba in gasilci so popravili orodje. Od gasilskega doma polarni sij ni bil viden, trajal pa je vsega komaj kakih 5 minut.

Velik požar pri Zagrebu

Beograd, 4. marca. o. Nekoliko pred 8. zjutraj je izbruhnil pri Sv. Klari, nedaleč od Zagreba, velik požar v destilaciji tvrdke »Olex«, d. d. v Zagrebu. Vnelo se je olje, ki je teklo iz enega izmed kotlov, ter je nastala nevarnost, da zajamejo plamen bližnja skladišča, v katerih so velike količine olja, bencina in nafte. Gasilec iz Zagreba se je z največjim naporom posrečilo požar omejiti. Povzročeno škodo cenijo na 200.000 din.

Smrtna nesreča železničarja

Beograd, 4. marca. p. Sinoči se je pripetila na zemunski postaji smrtna nesreča. Premikaj Rajko Petrović je zašel med odbijanje dveh tovarnih vagonov ter ga je tako zmečalo, da je ostal na mestu mrtve.

GLAVNA KOLEKTURA DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE »VRELEC SREČE« ALOJZIJ PLANINŠEK

Črni kontinent

Strategični položaj Afrike in njegov pomen v sedanji vojni

Francoski dnevnik »Figaro« objavlja pod naslovom »Strategični položaj Afrike« članek iz peresa Luciena Raumiera, ki pravi: Razume se, da oba vojujoča tabora prikrivata svoje namere, še bolj pa skrivata načrte za operacije, ki jih pripravljata ali predvidevata. Medtem pa ni mogoče tajiti, da postaja Sredozemlje in Afrika

vedno bolj važna šahovnica sedanje vojne. Poglejmo, zakaj Afrika lah-

ko postane glavni element strategije nasprotnikov! Čeprav je Anglija v moderni zgodovini izvojevala dve odločitvi pri Trafalgarju in Waterlooju, je vendar vedno dajala prednost operacijam na robu vojne pozornice, kolikor mogoče daleč od središča. Ta črta se jasno kaže tudi

v diplomatski tradiciji

Anglije, kjer prevladuje težnja »obkroževanja«. Angleži se bolj boje za varnost svojega imperija kakor za njegovo sre-

dišče. Tradicija Anglije je »razvlečenost na morju. Vse to pomeni neko iznenadenje posebno v času, ko grozi državi opasnost, da bo uničena

od plazu železa in ognja.

Angleži uporabljajo eno vojsko za napad proti Tripolitani, druga mrcvari revo Eritrejo, tretja si daje posla ob Džubi in v Somali. Vse to se vrši po nekem sistemu, v nameri, da bi se čimbolj ohranila svoboda akcije v Afriki, pa najsi bodo zaradi tega na drugi strani še tako velike žrtve. Z ozirom na velik obseg materialnih sredstev in efektov, ki jih zahteva sedanja vojna se lahko primeri, da ne bo mogel

noben od nasprotnikov

izhajati brez širokih kontinentalnih oporišč. Za Anglijo je treba priznati, da nima ne baz ne oporišč več na evropski celnici. Izpostavljena je napadu, ki jo lahko omaje celo v sredini, t. j. na angleškem otočju. Če bi torej doživela neuspeh v Evropi, kaj bi bilo

prirodneje nego to,

da začne iskati opore na afriškem kontinentu? Ameriška pomoč bi bila tam tudi najbližja zaradi Južnega Atlantika.

Afrika bo torej v tej vojni igrala še pomembno vlogo.

Samaritanstvo v gorah

Vežbo sanitetnega oddelka nemške vojske v goratih predelih

NAMESTO ANEKDOTE

Mark Twain se je nekoč polaskal dami: »Veste kaj — vi ste pa zares lepi!«
Dama je odgovorila: »Hvala za poklon, ki ga ne žalost ne morem vrniti.«
»Ne morete?« se je začudil Twain. »Če hočete, lahko morete: Zlažite se kakor sem se jaz!«

VSAM DAN ENA

»Tepec, ali še ne razumeš, da je med nama vse končano?«
(»New Yorker«)

Vrhovni poveljnik angleškega letalstva

Sir Charles Portal s svojim najbližjim štabom

Kako močni so v zraku?

Sodba ameriškega strokovnjaka: Nemci imajo 35.000, Angleži pa 25.000 letal

Ameriški časopis »Aviation« objavlja razpravo, v kateri obravnava razmerje moči vojujočih nasprotnikov v zraku. Članek je napisal ameriški izvedenec J. P. Wright, podpredsednik »Curtiss Wright Corporation«.

Wright ceni nemško moč v zraku na 35.000 letal, dočim razpolagajo Angleži po njegovi sodbi zdaj s 25.000 aparati. Toda, dodaja pisec, že do julija bo število letal med Nemčijo in Anglijo izenačeno. V Nemčiji izdelajo lahko največ 2000 aeroplanov na mesec, produkcija v Veliki Britaniji

znaša v istem času 1650 aparatov. Koliko letal izdelava Amerika, Wright ne pove, toda namiguje, da njena produkcijska sila stalno narašča ne glede na proizvodnjo letal v Kanadi in Avstraliji, kjer tudi ne drže križem rok v tvornicah. Wright meni, da je produkcija letal na strani Nemčije že dosegla višek, isto lahko reče o angleški letalski industriji. Amerika še ni izrekla svoje besede. To se bo pokazalo proti koncu letošnjega leta, ko bo njena proizvodnja nadkrčila vsa pričakovanja. Ameriški strokovnjaki smatrajo Wrightovo sodbo za popolnoma zanesljivo.

Stari Pariz izginja

Iz Vichyja poročajo, da je znaten košček starega Pariza na tem, da izgine za vedno s površine. To je mestna četrt v bližini pariškega magistrata, okraj St. Gervais, ki se razteza preko obeh bregov Seine ter ima mnogo starih hiš.

V tem okraju so tudi nekatere zelo stare in umazane ulice, katere so že jeli porušiti. V načrtu imajo porušenje 4500 hiš. Ko bo to delo opravljeno, bo prostega 15 ha zemljišča, na katerem bodo potem pozidali najmodernejšo četrt pariškega mesta. Imela bo krasne prostorne ceste, ob katerih bodo stala stanovanja z vsemi prilastki moderne higijene. Proračun za obnovo tega mestnega dela znaša sedem milijard francoskih frankov.

Roka roko umiva

Londonski listi beležijo, da se je angleški kralj Jurij VI. osebno potrudil na rojstajo ob prihodu novega ameriškega poslanika pri angleški vladi. Winanta. Kakor je prezident Roosevelt nedavno prišel nasproti lordu Halifaxu, ki je stopil na ameriška tla, tako je zdaj angleški kralj odvil prijazen sprejem v Londonu.

Polarni sij na Danskem

V soboto zvečer so opazovali v Kočanju polarni sij. Bil je videv klub tanki plasti oblakov ki so pokrivali nebo. Sij je bil rdeč barve. Pri radijskih oddajah so se pojavile običajne motnje.

Važne listine uničene

Pri žaigalnih napadih na London je ogenj uničil tudi cele kopice važnih listin. Odkrili so, da je zgorelo mnogo paporov angleške aristokracije, pa tudi več pogodb, ki se nanašajo na prodajo raznih zemljišč državi.

Maršal Fevzi Čakmak

načelnik generalnega štaba turške vojske, je imel zadnje dni v Ankari pomembne razgovore z angleškim generalom Dillom

Dve uri pred astronomskim časom

Neprilike med zasedenim in nezasedenim pasom v Franciji

Francoska vlada je dne 21. februarja izdala dekret, ki odreja, da se morajo ure v nezasedenem delu Francije pomakniti še

General John Dill

načelnik gen. štaba britske vojske, je obiskal Severno Afriko in Turčijo ter se zdaj mudi na Grškem

za eno uro naprej, kar se bo zgodilo letos 5. maja. S tem ukrepom bo uveljavljeno v Franciji štetje dve uri pred astronomskim časom. Nezasedena Francija živi že od lanskega poletja dalje po tedanjem štetju. V oktobru, ko je bila prilika, da se ure pomaknejo za eno uro nazaj, je vlada to opustila in zaostala v astronomskem štetju časa za 60 minut. Toda ena ura razlike med zasedenim in nezasedenim ozemljem je le še ostala. To je povzročalo gotove težave, katerim se skušajo zdaj v Vichyju izogniti s tem, da pomaknejo ure v maju še za eno uro naprej. Doslej se je prebivalstvo težko privadilo novega časa, najhujše pa je bilo z razlikami v prometu med obema pasovima države. Upajo, da bo novi enotni čas doseganje ovire odpravil ter obe coni Francije vsaj časovno izenačil.

Če še ne veš, zdaj izveš

da je bil letošnji spomladni velesojem v Bruslju odgojen na poznejši čas; da je bilo filmskemu režiserju Renéju Clairu odvzeto francosko državljanstvo; da evakuirajo Angleži iz pristaniških mest otčija otroke in zapirajo šole; da so zabeležili v Grčiji po potresu v Larisi še petnajst potresnih sunkov; da izkazuje novi turški proračun 77 milijonov lir za narodno obrambo; da pripravljajo astronomska opazovalnica v Kijevu posebno odpravo za sončni mrk v polovici letošnjega leta.

Kako nastaja moda

Gojenke tekstilne in modne šole v Berlinu sestavljajo modele za letošnjo pomlad

H. Adams:

15

Daisy in Rosemary

Roman

Ne Daisy ne Bill nista mogla odgovoriti na to vprašanje. Čoln je bil iz mahagonovega lesa, a število je zakrivala plahta, ki je visela čez rob. Carter in njegova žena nista mogla prebrati Daisyjine hrabrosti in odločnosti. Potem so jo obvezali; zobe je morala stiskati, da ni kričala od bolečine. Nazadnje je bila zmožna opisati svoj delež pri razburljivem dogodku. A tudi njeni podatki niso mogli policiji nič pomagati. Samo Alisi Gasterjevi se je zdelo primerno, da zabeli svojo nekam udržano pohvalo s koncem graje.

»Prav za prav bi bila morala takoj pohiteti k Dorcieju, ko si vedela, da je bil sam.«

»Vedela sem, da si.« je Daisy odvrnila, »in sem pazila, dokler ni prišla druga varuška.«

»Najbrže si bila preveč razburjena, da bi nam mogla to dekle natančneje opisati?«

»Ne vem, ali je »razburjena« prava beseda. Hotela in morala sem dobiti Dorcieja nazaj... to je bilo moja edina misel. Kakor hitro je mož v čolnu prevzel otroka, je stekla tista potava nazaj. Res se mi zdi, da je utegnila biti možik!«

»Ali ne bi mogli opisati vsaj moža, ki je bil v čolnu?« je vprašal uradnik. »To bi nam precej pomagalo.«

»Moža s čolnarskim kavljem ne bom nikoli pozabila.« je odgovorila Daisy. »Temne polti je bil — kakor kak cigan ali Španec. Imel je iskreno se oči, črne lase in brazgotino na ustnici. Mislila sem, da me hoče ubiti.«

»Ali bi ga spoznali?«

»Prav gotovo da,« je odločno dejala. Okrutni obraz, ki je zrl nanjo iz čolna, se ji je bil neizbrisno vtisnil v spomin.

»Ti. ljubo dekle,« je rekel stric Doran, »si mi vrnila dečka, in nikoli ne bom pozabil, koliko hvale smo ti dolžni, jaz in vsi, kar nas je...«

»A Bill ima vendarle glavno zaslug,« se je razkujala braniti. »Da ni on pripeljal s svojim čolnom, bi se morda nikoli ne bila vrnila — ali pa vsaj prepozno.«

»Nesmisel. Rosie.« je vzkliknil Bill. »Povsem slučajno sem se za časa pokazal na prizorišču — in to je vse. Če že hvalijo koga, se spodobi vsa hvala tebi.«

Po večerji — nedolžni predmet vsega tega razburjenja je mirno in sladko spal v svoji postelji — je Carter sklical družbo na vojni svet.

»Mali Dorie je dobrem varstvu, in Bog daj, da nam ne bi bilo treba še enkrat prebiti tečnega razburjenja. A tej stvari hočem priti do dna. Policija dela, kar more — meni je to premalo.«

»Kaj hočeš s tem reči?« je vprašal Gaster. »Zasebne detektive? Saj je že Bill nekakšen po čuvaj... Kritikovati ga sicer ne želim, a vendar moram priznati, da to pot ni bil na vrhuncu.«

»Priznam,« je brez užaljenosti potrdil Bill. »Res je, da sem pred nekaj dnevi v mestu naletel na

človeka, ki mi je izkušal tipati obisti. To bi me bilo moralo storiti nezaupljivega. Seveda se bom ogledal po njem, a toliko je gotovo, da ni bil nobeden izmed onih dveh, ki sva ju videla v čolnu.«

»Dognati hočem tole,« je Carter nadaljeval. »Mož, ki je zvalil Kato od otroka, spada nedvomno k tolpi. Torej imamo opravka s tremi možmi in eno žensko, morda tudi kar s štirimi možskimi, ako lažna varuška ni bila ženska. Vprašanje je zdaj: ali so bili zločinci tukajšnji domačini, ali je spet ameriška tolpa na delu?«

»Ali je bilo pri vas doma znano, da pridete semkaj?« je vprašala Daisy.

»Trobili seveda nismo, a skoraj neogibno je bilo, da so se naši načrti zastran potovanja kolikor toliko razvedeli.«

»Ali misliš, da more človek, kakršen je Doran Carter, ki ves svet pozna njegovo ime, odpotovati v Evropo, ne da bi javnost kaj zvedela o tem?« je pikro vprašala gospa Gasterjeva.

»Zastran potovanja v Evropo utegneš imeti prav,« je Carter priznal, »zastran Dinarda pa ne. Mogoče so nas tudi sledili.«

»Po mojih mislih,« je rekel Mihael Gaster, »ni ta dogodek v nikaki zvezi s filadelfijsko historijo. Evropa je po vsem, kar sem do zdaj videl, prav tako pokvarjena kakor Amerika.«

»Sebe vpletate,« se je s hinavsko neprisljenostjo oglašil Bill. »Kaj vse ste pa že videli?«

»S tem hočem reči,« je Gaster nadaljeval, »ne meneč se za Billovo pripombo, da terja takšno podjetje skrbne priprave, najprej pa natančnega poznanja krajevskih razmer. St. Malo in St. Servan

sta čudni stari mesti s prav tako čudnimi kotički in skritimi ulicami, ki jih pa tujec ma okdaj opazi. Ko bi šlo res za Američane, kje bi si mogli v tuji, neznani deželi pripraviti varen beg? — Ne, jaz pravim, da so skuhalo to reč tukajšnji domačini, in tem bo domača policija najlažje prišla do živga.«

»To se mi zdi jasno,« je pritegnila njegova žena.

»A s tem hočeš menda reči,« je Carter znova začel, »da moramo nenehoma paziti, kjer koli živimo z malim Doriejem? Kaj res ne bo n'kjer več varen?«

»Najini srca sta krvaveli za vas,« je blago odvrnil Gaster, »a Bog v svoji veliki dobroti je uslišal našino vpitje in nam je vrnil otroka!«

»Ali ne bi bilo bolj usmiljeno, ako sploh ne bi bil dovolil, da so nam ga vzeli?« je suho vpital oče. »Nisem nevhvaležen, toda prihodnost me najbolj skrbi. Mar naj gre kar tako naprej?«

»Veliko bogastvo povzroča velike izkušnje,« je Gaster odvrnil, »ne samo v Ameriki, ampak povsod na svetu.«

»Nezaslišano je! Pomisli, kako je Amyji pri duši. Vešala so za roparje otrok še vse premajhna kazen.«

Tisti mah so se vrata odprla, in njegova žena, ki se razgovora ni udeleževala, je vstopila v sobo.

»Doran, prosim te, pridi malo semkaj.«

Ostala četvorica je utihnila, kaj se je nečisto zgodilo. Po obrazu gospe Carterjeve je bilo sediti, da je nekaj važnega. Razgovor je zastal. Ne Bliz ne Daisy nista imela z Gasterjem in njegovo ženo bogvekak skupnega.

Uradni obisk nemškoga poslanika v Zagrebu

Zagreb, 4. marca. o. Nemški poslanik von Heeren je prisustvoval s svojo soprogom i u spremljavo soproga u narodnem gledališču slavnostni predstavi Beethovnovoga »Fidelia«, ki ga je pela dr. Subašić, v predstavi so prisostvovali tudi vsi člani vodstva HSS s predsednikom dr. Mačković na čelu, ban dr. Subašić, vsi predstojniki oddelkov banske oblasti, zastopniki političnega in kulturnega življenja v banovini Hrvatski, zastopniki nemške države, ki so prišli s poslanikom Heerenom v Zagreb ter množični pripadniki nemške kolonije. Pred početkom predstave je orkester draždanske opede odsviral najprej jugoslovansko, nato pa nemško himno.

Po predstavi v gledališču je priredilo Hrvatsko-nemško društvo na čast poslaniku Heerenu velik sprejem v prostorih Trgovske doma, ki so se ga udeležili tudi množični zastopniki gospodarstva i življenja v Zagrebu.

Danes dopoldne je nemški poslanik s svojim spremstvom obiskal Hrvatsko-

nemško društvo v njegovih prostorih na Washingtonovem trgu št. 2, kjer ga je sprejel in pozdravil predsednik društva univerzitetni profesor inž. Stipetić, ki je naglašal v svojem govoru stoletno kulturno zvezo med nemškim in hrvatskim narodom. V svojem odgovoru je poslanik v. Heeren poudaril svoje simpatije do hrvatskega naroda ter izrazil svoje zadovoljstvo, da je mogel obiskati Zagreb.

Ob 13. je nemški generalni konzul dr. Freund priredil na čast nemškemu poslaniku v hotelu »Esplanade« obedi, ki so se ga udeležili poleg gostov tudi ban dr. Subašić in mnogi drugi povabljeni. Popoldne ob 16. se je poslanik Heeren odpravil s svojim spremstvom v Kupinec na obisk k podpredsedniku vlade dr. Mačković. Zvečer je poslanik prisostvoval koncertu saškega državnega simfoničnega orkestra iz Dresdena, nato pa se je udeležil večerje, ki jo je njemu na čast priredil župan Starčević v Gradskom podrumu. Ponoči je poslanik po dvodnevnem bivanju v Zagrebu odpohtoval nazaj v Beograd.

Prvi vojaški koncert v Ljubljani

Poročali smo o delovanju pevske in igralske zveze ljubljanskih 40. pešpolka. Ob tej priliki smo tudi izrazili željo, da bi se omogočil našim vojakom nastop pred ljubljanskim občinstvom. Sedaj smo izvedeli, da sta prevzela v svoje roke iniciativo za prvi tak nastop pevcev in igralcev Triglavskega polka ljubljanski odbor Udruga rezervnih oficirjev in Sreski odbor jugoslovanskih dobrovoljcev skupaj z ljubljansko radijsko postajo.

Vse tri ustanove so organizirale za nedeljo 9. marca ob 16.30 prvi koncert za našo vojsko. Koncert se bo vršil v prostorih ljubljanske opere, posvečen pa bo proslavi 25-letnice ustanovitve prve jugoslovanske dobrovoljske divizije v Rusiji. Otvoril ga bo kot zastopnik ministra vojske in mornarice komandant dravske divi-

zije, divizijski general g. Štefanović s pozdravnim nagovorom. Za njim bo govoril ban dr. Natlačen. Po obeh govorih bo nastopila s koncertnimi točkami godba 40. polka, nakar bosta zapela pevske zbor Triglavskega polka in pa bežigranski pevski zbor. Med posameznimi koncertnimi in pevskeimi točkami bodo vojaki 40. pešpolka recitali pesmi.

Na prvi vojaški koncert naše domače garnizije opozarjamo že sedaj vse zavedno ljubljansko občinstvo in ga pozivamo, da mu prisostvuje v čim večjem številu. Posebno opozarjamo na vojaški koncert tudi našo mladino. Z obilno udeležbo bo ponovno izpričala ljubezen, ki jo goji v svojih mladih srcih do naše vojske, te zveste čuvarice naše svobode in nevednosti.

BELEŽKE

Jugoslovanski kulturni klub v Beogradu

V ponedeljek zvečer je bila v Beogradu skupščina Jugoslovanskega kulturnega kluba. Skupščino je vodil predsednik kluba, univ. profesor dr. Miloš Trivunac. Iz poročil je bilo razvidno, da je bil Jugoslovanski kulturni klub kljub izrednim prilikam, v katerih živimo, preteklo leto zelo aktiven. Priredil je vrsto diskusijskih večerov, na katerih so razpravljali o raznih preletih kulturnih in državnopravnih vprašanjih. V klubu so včlanjeni Srbi, Hrvati in Slovenci. Vodstvo kluba je navezalo stike z vsemi jugoslovanskimi usmerjenimi organizacijami v Beogradu in zastopalo klub na vseh večjih nacionalnih prireditvah. Po poročilih je bil izvoljen v glavnem dosedanj odbor kluba s predsednikom dr. Trivuncem na čelu.

Priprave za spremembo zakona o gledališčih

V ministruvstvo prosvete je bila te dni sestavljena komisija za izdelavo načrta novega zakona o narodnih gledališčih. Komisiji predseduje načelnik ministruvstva prosvete Niko Stipčević. Zakon bo med drugim baje uvedel avtonomijo narodnih gledališč v upravljanju finančnih poslov.

Verouk na hrvatskih srednjih šolah

Ban dr. Ivo Šubašić je podpisal po predlogu katoliškega episkopata novo uredbu o pouku verouka na hrvatskih klasičnih in realnih gimnazijah, učiteljskih in meščanskih šolah. Po uredbi bodo poučevali v bodoče po vseh hrvatskih srednjih šolah verouk dve uri tedensko.

Strokovna društva na zagrebški univerzi

Hrvatski ban je podpisal pravilnik o organizaciji in poslovanju akademskih strokovnih društev na zagrebški univerzi. Po novem pravilniku bo lahko obstajalo na vsaki fakulteti v bodoče samo po eno strokovno društvo. Strokovna društva se bodo ustanavljala, če bo to zahtevala vsaj ena desetina slušateljev na prizadeti fakulteti. Pravilnik določa dalje, da ne smejo imeti strokovna društva na univerzi nobenih organizacijskih zvez z društvami, ki so izven univerze. Če bo strokovno društvo enkrat ustanovljeno, bo članstvo obvezno, za vse redne slušatelje dotične fakultete, izredni slušatelji pa bodo lahko samo izredni člani. Vsak akademik je lahko član samo enega strokovnega društva. Občni zbori morajo biti najavljeni vsaj teden dni pred sklicanjem, vrše pa se lahko samo po pred-

hodnem dovoljenju fakultetskega sveta in samo v prostorih univerze.

O Bosni in Hercegovini

Glasilo ministra dr. Kulenovića »Narodna pravda« nadaljuje svoje propagando za avtonomijo Bosne in Hercegovine. List toži v zadnji številki, da posvečajo mednarodni beograjski krogi vse premalo pozornosti nadaljnji preureditvi države, posebno pa še bodočemu upravnemu položaju Bosne in Hercegovine. Nato nadaljuje: »O Bosni in njeni bodočnosti lahko odločamo samo Bosanci, ki vztrajamo pri zahtevi, da se da pri novi ureditvi države Bosni in Hercegovini poseben položaj v okviru njenih zgodovinskih meja. Nikdar ne bomo pristali na tako preureditev države, ki bi služila kakim političnim ali hegemonističnim ciljem. Može, ki bodo izvajali novo ureditve naše države, ne smejo pozabiti, da sta Bosna in Hercegovina politično, geografsko, gospodarsko in kulturno čisto posebni pokrajini, ki ju ni mogoče vključiti kot sestavni del v druge pokrajine. Vse te posebnosti so nastale v teku stoletij in jih bo mogoče izbrisati tudi šele v teku stoletij.«

Smrt prvega avstrijskega železniškega ministra

Kakor poroča znana nemška poročevalska agencija Hansa je te dni umrl v Solnogradu upokojeni staravstrijski general baron Guttenberg. Smrt ga je doletela nekaj tednov po dopolnitvi 100 let življenja. Baron Guttenberg je bil prvi železniški minister v bivši Avstriji, ko se je osnovalo posebno železniško ministruvstvo. Pod njim se je začela graditi znana železnica čez Ture, ki je bila pozneje podaljšana skozi Karavanski predor in po našem blejskem kotu na Gorico in Trst. Umrl general je bil pokopan z vsemi vojaškimi častmi.

Vitamin C za rudarje v Nemčiji

Nemški listi poročajo, da dobivajo v mesecih februarju, marcu in aprilu vsi rudarji nemških rudnikov, ki delajo pod zemljo, v posebnih preparatih znani vitamin C. Vsak dobi po dve dozi na dan, od katerih vzame prvo ob odhodu v rov, drugo pa v pavzi. Do te odredbe so se odločile nemške oblasti na osnovi ugodnih izkušenj, ki so se pokazale v prvih zimskih mesecih, ko so začeli dati za važni vitamin rudarjem v nekaterih rudnikih ob Renu. Vitamin C nadomešča po mnenju zdravnikov do gotove mere učinke sončnih žarkov in je zato zlasti za rudarje koristen.

Sokolstvo

Sokolsko društvo na Vrnskem je imelo v preteklem mesecu dve lepo uspešni prireditvi. Dne 8. in 9. je dramski odsek uprizoril znano Golarjevo komedijo »Vdovo Rošinko«. Čeprav so bili igralci, po večini so začelniki, nekateri slovi prvci na odru, so odigrali svoje vloze pravi posrečeno. Igra je tekla gladko in vzbujala nepretrgano občno veselost. Naslovno vlogo je igrala v splošno zadovoljstvo g. Mimi Pak, romarja in je izvrstno igral br. Borštner. Na pustno nedeljo se je nato vršila pri popolnoma zasedeni dvorani tradicionalna društvena zabava. Lepo število izbranih mask je napravilo sliko še pestrejšo. Pri konkurenci mask sta dosegli največ točk s. Vida in Maeda Pak. Njuna originalna črnogorska narodna noša je vzbudila med navzočnimi mnogo toplega priznanja in splošnega zadovoljstva. Gmotni uspeh obeh prireditev je bil zelo zadovoljiv. Za svojo notranjo utrditev namerava društvo prirediti vadijski tečaj.

Vadijski tečaj v župi Niš. Po številu edinic največja župa v našem sokolstvu je imela ob obliki udeležbi od 23. II. do 1. III. sedemdeset vadijskih tečajev za vodnike sokolskih čet. Bilo je preko 40 slušateljev. — V niški župi je vpisanih preko 200 sokolskih čet kar zadaja velike brizge župnemu vodstvu.

Radijska postaja v Skoplju je takoj spočetka pričela s sokolskimi predavanji.

O dogodkih v sokolstvu daje ta postaja vsaki večer vesti ob 21. uri. Poleg tega na se vrše od časa do časa predavanja o sokolskih stvareh; predavajo sokolski čelniki iz Skoplja in iz bližnjih okoliških društev.

Se en sokolski dom v Beogradu. Nedavno smo omenili, da si bo društvo Beograd II. še letos zgradilo lastni dom. Isti sklop je napravila tudi glavna skupščina Sokola XI, kjer starostuje br. Vlada Ilić.

Najstarejše sokolsko društvo v Beogradu je Beograd-matica, ki ima svoj veliki dom sredi mesta v Deligradski ulici. Prihodnje leto bo imelo društvo svojo 60letnico; pred kratkim časom je imelo svojo glavno skupščino, ki je izvolila za starostno Andro Petrovića, za načelnika Franjo Zica in za načelnico Agnijo Žičević; pravekar je Bogdan Spornjak, dolgoletni vredniak tega društva. Beograjsko matično društvo ima veliko število telovadnih mladine in dokajšnje število starih, podpornega članstva.

Delovni zbor župnih načelnikov, ki smo o njegovem sklicanju že poročali, bo v Beogradu 15. in 16. marca v prostorih saveza SKJ. Na dnevnem redu je polno važnih vprašanj, toda najvažnejša se tičejo vesokolskega zleta, ki ga morajo tehnični organi pripraviti tako, kakor je to sklenila zadnja seja savezne uprave. Zanimivo je, da bodo imeli bratje načelniki iz

vseh žup tudi obvezno skupno večerjo, kar bo gotovo v korist globljega vzajemnega spoznavanja.

Sokolska četa v Bračkovcih v Dalmaciji si je zgradila svojo lastno dom. Postavila vaški vodnjak, zasadila sadovnjak in tako mnogo doornesla za ureditev in poplajanje svojega kraja. Neverjetno je, kaj vse izvedejo podelske sokolske čete v gotovih predelih: sama dela, ki pripadajo v prvi vrsti povsem drugim korporacijam in oblastem nego sokolstvu.

Iz Julijske krajine

Oskrba Krasa z vodo

V zadnjem času se je v listih mnogo obravnavala regulacija Pivke, ki se pravkar izvaja, in v tej zvezi tudi oskrba Krasa z vodo. Obenem so se objavljali tudi velikopotezni načrti o organizaciji tujkega prometa v kraških krajih. Pred kratkim pa je objavil v »Piccolu« svoj prispevek tudi kmetijski strokovnjak tržaške pokrajinske uprave dr. Vedovi, ki je naglasil v njem, da je »oskrba prebivalstva na Krasu z vodo staj kot prej skoraj v celoti še vedno odvisna neposredno od dežja in da so celi kraji ob suši še zmerom popolnoma brez vode, živina pa leto in dan navezana na blatne kale.«

»Cele občine«, pravi dr. Vedovi, »kakor Lokva, Divača, Štjajak in Zgonik imajo zgolj vodnjake, ki se v njih nabira deževnica. Isto velja tudi za 9 vasi v sežanski, 7 v tomajski, 3 v dornberški občini ter za skoraj vse kraje v nabrežinski.« V takih okoliščinah, beleži omenjeni strokovnjak, ni mogoče govoriti o zboljšanju tujskoprometnih naprav in prilik na Krasu. »Pomanjkljive vode v deželi povzročata težave celo oddelkom vojaštva, ki so razmešeni po posameznih krajih.«

V svojem članku razpravlja nato, kako bi bilo treba naloški vodovod povečati in zgraditi vodovodno omrežje po vsem Krasu. Mogoče pa bi bilo rešiti ves problem dejansko le z izdatno državno pomočjo.

Objave

Izgubila se je šolska puščica z vsebino: »Pisno pero, šestilo, ključ in še neke malenkosti v soboto 1. t. m. okrog pol 15. pred trgovino Motoh. Pošten najditelj se naproša naj jo odda v oglasnem oddelku »Jutrac« (—)

Rodbina Jov. Pfeifer v Krškem daruje Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 200 din namesto cvetja na grob plemenitemu prijatelju blagopokojnemu monsignoru Janku Barletu.

Iz življenja na deželi

SENOVO. Dne 19. februarja je bila prva redna letna skupščina kraj. odbora Jug. unije za zaščito otrok na Senovem ob lepi udeležbi zlasti iz vrst učitelstva, rud. nametščevcev in delavstva. Zastopani so bili vsi člani kraj. odbora kakor tudi vsa društva in šole. Žal smo pogrešali zastopnika TPD. Banovinsko sekcijo je zastopal kot delegat g. Jagodič. Volitev ni bilo, ker je odbor po Pravilniku izvoljen za dobo treh let. Iz poročila predsednika ge. Vide Zavrljeve je bilo razvidno, da je bil krajevni odbor v preteklem poslovnem letu zelo delaven in je vršil svojo nalogo z vso resnostjo. Kljub neugodnim krajevnim razmeram je zbral precejšnja sredstva, iz katerih je obdaroval čez 50 otrok z obutvijo, obleko in perilom, poleg tega pa nudi vsak dan 56 siromasnim in slabotnim otrokom mlečno prehrano. V svojem poročilu se je g. predsednik iskreno zahvalil vsem članom kakor tudi vsej javnosti, ki z velikim razumevanjem podpira delovanje odbora. Tajniško in blagajniško poročilo sta podala g. Kuščar Milica in gđ. Petrić Minka. Po poročilih funkcionarjev je delegat v imenu banske sekcije pozdravil zbor in ugotovil, da deluje krajevni odbor z zgledno marljivostjo. Nato je podal smernice za nadaljnje uspešno delovanje. Pravi uspeh se bo dosegel šele tedaj, ko se bo vsak posameznik zavedal pomembnosti tega važnega vprašanja. Dne 23. februarja je priredila rudniška godba družabni večer v prid siromasni čedi. Ves svoj čist dobiček 500 din je dala kraj. odboru unije. Kulturno društvo »Vzajemnost« je prav tako poklonilo kraj. odboru 200 din. S tem je delavstvo ponovno dokazalo svoj plemeniti razumevanje za delo odbora.

VITANJE. Na pustno nedeljo je priredila osnovna šola v režijski gđ. Danice Županove lepo veseligrsko »Marko skače«. Sodelovali so odrasli in šolska mladina. Igra je bila skrbno pripravljena in lepo podana. Posebno je ugajal »ples vila«, ki ga je sestavila in izvečala gđ. Županova. V nedeljo 23. p. m. je bil v osnovni šoli ustanovni občni zbor RK, katerega se je udeležil delegat sreskega odbora g. Gorjenjak iz SI. Konjic, ki nam je govoril o pomenu organizacije RK v miru in vojni. Odboru predseduje g. Kuzman Jernej, lesni trgovec.

Iz Trbovelj

t— Za zimsko pomoč je daroval trboveljskemu Sokolu 150 din g. dr. Wormser, ravnatelj cementarne TPD. Za plemeniti dar iskrena hvala. Posnemajte!

t— Trboveljski peki se pritožujejo, da bodo morali v kratkem ustaviti svoje obrate radi primanjlovanja moke. Prehranjevalni urad je sicer preskrbel odgovarjajoče količine moke za mesec februar, vendar jim potršni ki niso prinesli obljubljenih krušnih nakaznic za kruh, ki so jim ga prodali. Večina peklov je morala odpušiti svoje pomočnike.

Iz Gornjega grada

g— Krajevni odbor za zimsko pomoč. Pri nabirali akciji, ki jo je priredil krajevni odbor za zimsko pomoč v občini gornjegradijski, je bilo nabrano v gotovini in v blagu za 4300 din. Obdarovanih je bilo 41 družin oziroma posameznikov. Odbor se najtopleje zahvaljuje vsem, ki so sodelovali pri akciji ter vsem darovalcem, ki so podprli zbirko.

Iz Kamnika

ka— Sreski odbor JNS je imel v nedeljo sejo, na kateri so bila podana važna poročila o naši zunanji in notranji politiki, kakor tudi poročila o naših socialnih in gospodarskih prilikah. Poročilo sta podala g. minister Ivan Pucelj in g. Andrej Uršič iz Ljubljane. Udeležba je bila izredno lepa, saj je bilo navzočih preko 60 odbornikov in delegatov iz posameznih

Da bi vas prepričali, da se zamorete v 6 mescih ob polurnem dnevnem čitanju (ne učenju) avtomatski naučiti enega ali več tujih jezikov s pomočjo originalne metode (po zakonu zaščiteni) zasnovane na mnemotekni (vedi zapomnjenja) in psihodinamiki, pošljemo vsakomur

brezplačno

in brezobvezno poskusno lekcijo za

nemški francoski italijanski jezik

Izvolite poslati razločno pisan naslov, z navedbo, za kateri jezik se zanimate.

Celotni stroški predplačila znašajo en dinar dnevno. Pomožni učbeniki niso potrebni.

Javite se takoj!

OKULTISTIČKA BIBLIOTEKA — BEOGRAD, ček. račun 54.988 — pošt. pretinac 876.

občin kamniškega sreza. Sejo je vodil predsednik g. Anton Cerer.

ka— Upravičeni Meščanske korporacije bodo imeli drevi ob 20. v kino dvorani informativni sestanek kjer bodo čuli, kaj je za pašniki, ki so jim bili pred leti odvzeti, in določili znesek, ki naj ga Meščanska korporacija prispeva za zgradbo novega šolskega poslopja. Purgarji pravijo, da se jim je župan zameril in da mu bodo že pokazali, mi pa nič ne verjame...

Iz Kranja

r— Kolo jugoslovanskih sešter, podružnica v Kranju, bo imelo svoj redni letni občni zbor v četrtek 6. marca ob 15. v zbornici meščanske šole. Odbornice in prijatelji društva vljudo vabljani.

Iz Trčiča

č— Krajevni odbor Jadranske straže vabi svoje članstvo in prijatelje k zanimivemu predavanju »Od Dardanel do izliva Donave«, ki ga bo imel znani predavatelj g. Viktor Pirnat iz Ljubljane v petek 7. t. m. ob 20. uri v telovadnici tukajšnje drž. meščanske šole. Zredavatelj bo pokazal tudi več slik. Po predavanju bo redni občni zbor in do tedaj naj vsi poravnajo članarino za leto 1941. Denar je namenjen izpljučno podporam za ekskurzije naše mladine na Jadran.

Iz Slovenjega Grada

sg— Predavanje o steklini. Zadnje dni je med prebivalstvom mesta in njega okolice zavladala panika pred steklini. Mnogo se je govorilo o tem, posebno še, ko je bil bolezni zahtevala svojo žrtev. Mestna občina je skupno s sreskim načelstvom priredila več predavanj o steklini. Sreski veterinar g. Franjo Herkovič je s svojim strokovnim predavanjem vsaj delno pomiril prestrašeno prebivalstvo.

sg— Nov športni klub smujejo slovenjegraški člani Kulturbunda.

Iz Brežic

br— Lovska sreča. Pod vodstvom g. Jožeta Šagla je bil v nedeljo pogon na divje svinje v gozdovih graščine v Pišecah. Znani lovec g. Rudi Zagode iz Brežic je pogodil lepo divjo svinjo, težko okrog 100 kg. Užito meso je oddal mesarju, kožo si je pa obdržal kot lovsko trofejo. To je že četrta divja mrcina, ki jo je v nekaj mescih ustrelil srečni lovec.

br— Razbojniški napad. V petek zvečer sta Jože Geršak in Ivan Zupan iz Podređe vozila polna voza različnega blaga z železniške postaje Rajhenburg za trgovko Jožico Valenčakovo v Podsredi. V bližini Koprivnice sta ju v mraku napadla dva razbojnika z noži. Geršak in njegov tovariš sta po kratkem nekravem boju ušla napadalcem, ki sta nato pokradla z voza precej suknja za obleke v vrednosti okrog 3400 din ter velik zaboj usnja za podplate. Voznika sta se po begu razbojnikov prestrašena vrnila k vozovoma in odpejala dalje v Podsredo. Lastnica tovora je napad prijavila orožnikom, ki so se takoj odpravili na zasledovanje tatov. Vrhil orožnikom se je kmalu posrečilo ujeti drzna napadalca v bližini Koprivnice. Oba roparja sta iz okolice Podsrede. Vso krivdo zanikata, čeprav je dokazano, da sta prava napadalca. Ukradenega blaga še niso našli.

br— Elektrifikacija v Pišecah in na Bizelskem. Kakor čujemo, nameravajo napeljati električni daljnovod iz Dobove preko Kapel v Pišce in na Bizelsko. Hvaljevidno je, da so se odločujoči činitelji spomnili tudi tega dela štajerske, ki že dolga leta čaka napeljevanje električnega toka. V obeh občinah je nekaj umnejših, premožnejših posestnikov, ki so imeli do slej lastno električno energijo, a so jo le zase uporabljali. Upajmo, da bodo jeseni že povsod v Pišecah in na Bizelskem svetle električne žarnice.

br— Šahovski dvoboj. V nedeljo so šahisti v Brežicah sprejeli v goste prijateljski šahovski klub iz Krškega. Brežički klub je dokazal, da ima v svojih vrstah nekaj odličnih igralcev, ki so ga častno zastopali. Na prvi deski so Brežičani postavili znanega boreca g. Staneta Suštarja, ki je sicer vas partijo imel dobljeno igro, pa je v končnici po peturni borbi popustil in moral nasprotniku iz Krškega g. Rabeuseju prepustiti pol točke. Isto se je godilo tudi šahovskemu levu dr. Jožetu Pečku. Za Brežice so priborili točke še g. Kodolčić, Sikošek, Varlec in talentirani Rozband. Skupni rezultat je bil 5:2 za Brežice. Revanzo bodo odigrali najbrže že ta mesec v Krškem.

Iz Krškega

k— Maskarada Krškega Sokola je v torek popolnoma uspešna. Obisk je bil naravnost rekorden. Lepo dekorirana dvorana je bila pretresna za razpoložene posetnike.

k— Na naslov mešnega gospodarkega odbora. Kakor smo doznali iz zanesljivih virov, misli gospodarski urad prenesti tržni prostor izred davčne uprave pred župno cerkev. Vsekakor se strinjamo, da se tržni prostor prenesti, vendar imamo pomisleke proti novemu prostoru, ki bi le malimernu številu prebivalstva ucajal radi bližine, nikakor pa ne številnim gospodinjam iz Vidma in sosednjega dela mesta. Ali ne bi bilo bolje v ta namen dati na razpolago sejmišče?

Naše gledališče

D R A M A

Sreda, 5.: Ugrabljen Sabinke. Red A. Četrtek, 6.: Protekcija. Red četrtek. Petek, 7.: zaprto. Sobota, 8.: Šesto nadstropje. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Igra z zabavnim zapletljajem in komičnimi situacijami so Schönthanove »Ugrabljen Sabinke«. Igrali bodo Gregorin, Cesar, Rakarjeva, Levčarjeva, Peček Mira Danilova, Plut, Drenovec, P. Juvanov, Praprotnikova in Presetnik. Režiser prof. Šest.

Proslava 40letnice umetniškega delovanja Hinka Nučiča. Ime Hinka Nučiča ima v razvoju slovenske in hrvatske dramske umetnosti velik pomen. Bil je med prvimi igralci, ki so postavljali temelje naši igralški umetnosti, ne samo v Ljubljani, temveč tudi v Mariboru je dal pobudo za delo in je vodil po prevratu gledališča. V Ljubljani bo proslavil 40letnico svojega umetniškega, režiserskega in igralskega dela s predstavo Begovičeve drame »Brez tretjege«, kjer bosta igrala s soprogo, oba pravka zagrebške drame, edini vlogi v igri. Proslava bo 12. t. m.

O P E R A

Sreda, 5.: Ples v maskah. Red sreda. Četrtek, 6.: Rusalka. Red B. Gostovanje Josipa Gostića, tenorista zagrebške opere. Petek, 7.: Plesni večer Tatjane Farčičeve. Izven.

Sobota, 8.: Ples v maskah. Gostovanje tenorista Anatola Manoševeškega. Tipično italijanska, z vsemi vrtnami Verdijeve ustvarjalne sile zgrajena opera »Ples v maskah« je delo, v katerem se odlikujejo glavni solisti Laboševa, Franci, Španova, Janko. Pestro dejanje, ki je podlaga za sočno instrumentirano in pevsko učinkovito glasbo, je za vse ljubitelje opere velika privlačnost.

Plesni večer Tatjane Farčičeve bo v petek v operi. Mlada plesalka, ki se je šolala pri Heleni Poljakovi v Beogradu, Fromanovi v Zagrebu ter je nadaljevala svoje plesne študije v Parizu, ima zanimiv spored. Plesala bo na muzikalno visoko vredne, zelo težke skladbe, ki zahtevajo od izvajalca mnogo poznanja glasbe, sloga, vsebinske poglobitve, močnega izraza ter dobre tehnike. Ocene njenih dosedanjih nastopov so zelo ugodne in pričakujejo smeno tako v plesnem, kakor v muzikalnem pogledu užitka poln večer. Pri klavirju jo bo spremljal dr. Švara. Predprodaja vstopnic je pri dnevnih operni blagajni.

* Primožičev dom — zgo'nja kočja na Kofcah je izvrstno oskrbovana planinska postojanka sredi krasnih smučskih terenov na Karavankah. Znani gostoljubni Primožičev dom vas vabi na prvovrstno planinarsko smuko. Sedaj je na Kofcah dober pršič na debeli snežni podlagi in lepo solčno vreme. Smučarji, ne zamudite te prilike. (—)

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 5.: zaprto. (Gostovanje v Celju). Četrtek, 6.: Sumljiva oseba. Za igralški pokojninski sklad.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 5.: Sumljiva oseba. Gostovanje mariborskega gledališča.

R A D I O

Sreda, 5. marca

Ljubljana 7: Jutranji pozdrav, napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Vesele orkestralne točke (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: G. A. Stanko igra harmoniko. — 14: Poročila, napovedi. — 17.30: Messenger: Dva golčba, suita (plošče). — 17.45: Mladinska ura: Ziga Zois. — Zgodovinska igra. — 18.40: Mrtvski ples (g. J. Gregorič). — 19: Napovedi, poročila, objave. — 19.25: Nacionalno predavanje: Vojaška ura. — 19.55: Uvod v prenos. — 20: Prenos koncerta zbora Glasbene Matice iz Maribora. — 22: Napovedi, poročila.

Beograd 1940: Reportaža. — 21: Orkester. 22: Vesela muzika in plise. — Zagreb 20: Domači skladatelji. — 21: Komorni koncert. — 22.15: Moderna orkestralna glasba. — Praga 19.50: Češka polka. — 20.30: Pester glasbeni spored. — Sofija 19.50: Orkester. — 20.30: Operetna

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 15.—. Dopisi in žetivne se računajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se računajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—.

Posest

Hiša
enonadstropna, dve avto-
sobni, eno enosobno sta-
novanje na prodaj v št.
Vidu. Vodovod, elektri-
ka, parket v hiši. Po-
nude na ogl. odd. Jutra
pod »Dobro naloženo«.
4440-20

Lepo arondirano

posestvo
z velikim mladim sado-
nikom in Celju. Na-
prodaj. Naslov v vseh po-
slov. Jutra.
4353-20

Prodajni kompleks

3000 kv. m. ob Tyrševi
cesti. Preprodajni iz-
kjučni. Ponudbe posla-
ti na ogl. odd. Jutra
pod »Dobro naloženo«.
4778-20

Staro hišo

veliko, za podreči, takoj
dobro ugodno prodaj z
edinstvenimi vsega ma-
teriala. Naslov v vseh po-
slov. Jutra.
4743-20

Parcele

naprodaj v bližini stare
moline. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Ugodni
pogoji 94«.
4353-20

Kapital

Tatovi so odnesli
iz raznih skrinj, omar
in drugih skrivališč
težke milijone, — tudi
je bil denar se tako
skrit. Zato ne držite de-
narja doma, temveč obr-
nite se z zaupanjem na
Hranilnico posojilnic
»Moj dom« v Ljubljani.
Dvorčanska ulica 8, ki
vam bo svetovala, kako
boste varno in plodonos-
no naložili Vaše pri-
hranke.
115-16

Radio

Radio - aparati
znatke Lorenc, Tefag,
najboljše kvalitete naj-
bolj ugodno kupite v No-
vi trgovini, Tyrševa 36.
— nasproti Gospodarje-
ve zveze.
4796-9

Prodajni

Sportni voziček
novejši model, dobro
ohranjen. Kupim takoj
ali pozneje. Dobovšek
Ivan, Jelčica 85, Ljublja-
na.
4779-6

Pouk

Instruktorica
za prvi razred gimnazije
se išče za takti proti
plači in govoru hrani. Za-
željeno je znanje kla-
virja. Predstaviti se v
Daj. Damu od 10. do 11.
ure.
4769-4

Kupim

Klubska garnitura
— obsegajoča naslednje
predmete: 1 pisalna mi-
za s foteljem, mizica s
4 fotelji, 1 knjižnična
omara, 1 rolo-omara, 1
mizica za pisalni stroj
ter 1 obešalnik vse v
enotnem slogu, se najpo-
trebuje. Ponudbe v
treh dneh na ogl. odd.
Jutra pod »Go-
spodarjeve«.
4782-7

Pridatki

Figure
za šaganjkuho po naj-
nižji ceni prodaja trdika
Ivan Jelčina, Ljubljana,
telefon 26-07.
58-33

Auto, moto

Fiat
cabrio-limuzina, 4-sede-
žna, vožen 6000 km, po-
polnava nove gume, se
plačano takso za l. 1941.
se po ugodni ceni prod.
Ponudbe na ogl. oddel.
Jutra pod »Bališa«.
4814-10

Kupim

Klubska garnitura
— obsegajoča naslednje
predmete: 1 pisalna mi-
za s foteljem, mizica s
4 fotelji, 1 knjižnična
omara, 1 rolo-omara, 1
mizica za pisalni stroj
ter 1 obešalnik vse v
enotnem slogu, se najpo-
trebuje. Ponudbe v
treh dneh na ogl. odd.
Jutra pod »Go-
spodarjeve«.
4782-7

Pridatki

Figure
za šaganjkuho po naj-
nižji ceni prodaja trdika
Ivan Jelčina, Ljubljana,
telefon 26-07.
58-33

Auto, moto

Fiat
cabrio-limuzina, 4-sede-
žna, vožen 6000 km, po-
polnava nove gume, se
plačano takso za l. 1941.
se po ugodni ceni prod.
Ponudbe na ogl. oddel.
Jutra pod »Bališa«.
4814-10

Pridatki

Figure
za šaganjkuho po naj-
nižji ceni prodaja trdika
Ivan Jelčina, Ljubljana,
telefon 26-07.
58-33

Auto, moto

Fiat
cabrio-limuzina, 4-sede-
žna, vožen 6000 km, po-
polnava nove gume, se
plačano takso za l. 1941.
se po ugodni ceni prod.
Ponudbe na ogl. oddel.
Jutra pod »Bališa«.
4814-10

Pridatki

Figure
za šaganjkuho po naj-
nižji ceni prodaja trdika
Ivan Jelčina, Ljubljana,
telefon 26-07.
58-33

Auto, moto

Fiat
cabrio-limuzina, 4-sede-
žna, vožen 6000 km, po-
polnava nove gume, se
plačano takso za l. 1941.
se po ugodni ceni prod.
Ponudbe na ogl. oddel.
Jutra pod »Bališa«.
4814-10

Pridatki

Figure
za šaganjkuho po naj-
nižji ceni prodaja trdika
Ivan Jelčina, Ljubljana,
telefon 26-07.
58-33

Auto, moto

Fiat
cabrio-limuzina, 4-sede-
žna, vožen 6000 km, po-
polnava nove gume, se
plačano takso za l. 1941.
se po ugodni ceni prod.
Ponudbe na ogl. oddel.
Jutra pod »Bališa«.
4814-10

Pridatki

Figure
za šaganjkuho po naj-
nižji ceni prodaja trdika
Ivan Jelčina, Ljubljana,
telefon 26-07.
58-33

Auto, moto

Fiat
cabrio-limuzina, 4-sede-
žna, vožen 6000 km, po-
polnava nove gume, se
plačano takso za l. 1941.
se po ugodni ceni prod.
Ponudbe na ogl. oddel.
Jutra pod »Bališa«.
4814-10

Pridatki

Figure
za šaganjkuho po naj-
nižji ceni prodaja trdika
Ivan Jelčina, Ljubljana,
telefon 26-07.
58-33

Auto, moto

Fiat
cabrio-limuzina, 4-sede-
žna, vožen 6000 km, po-
polnava nove gume, se
plačano takso za l. 1941.
se po ugodni ceni prod.
Ponudbe na ogl. oddel.
Jutra pod »Bališa«.
4814-10

Prazna soba
s številnim vhodom, na Kode-
levem, se odda ves dan
odestrni državni uradnici
Naslov v vseh posl. Jutra.
4776-23

Prazna soba
se odda Pražakova ul. 11
II. nadst. desno. Vhod
s stopnic. Ogled med 11.
dop. do 18. pop. 4768-23

Prijazno sobo
s posebnim vhodom, od-
da maločlanska boljša
družina dvema solidni-
ma gospodoma v bližini
centra. Naslov v vseh
posl. Jutra. 4791-23

Prazna soba
oddam v šiški v bližini
nove cerkve. Naslov v
vseh posl. Jutra. 4801-23

Mesečno sobo
oddam solidnemu gos-
podu takoj. Naslov v
vseh posl. Jutra. 4802-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom in
soporožno kopalnico oddam
stalnemu gospodu
s. l. marcem. Ogled od
13. popoldne dalje.
Pišerjeva ul. 6-III. le-
vo. 4799-23

Opremljena soba
za eno ali dve osebi. se
oddam. — Na željo s celo
oskrbo. Grčar, Jurčičev
trg 2-III. 4807-23

Sobe išče

Boljši gospod
išče lepo mesečno opre-
mljeno sobo s kopalnico
in strogo posebnim vho-
dom. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »V cen-
trumu« 4793-23a

Sobo
opremljeno, s hrano in
vso oskrbo iščem v bli-
žini redakcije Jutra za
15. marec. Cenj. ponud-
be na ogl. odd. Jutra
pod »Solnčna soba«.
4805-23a

Opremljeno sobo
lepo iz. udobno, iščem
Ponudbe prosim na ogl.
odd. Jutra pod »Stalna
nameščenica« 4800-23a

Lepo prazno sobo
iščem v centru ali
bližini. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Lepa so-
ba« 4810-23a

Informacije
P. Mrak
se je preselila v Kopl-
tarjevo ul. poleg Jugo-
slovske tiskarne in se
nadalje pripravlja.
4775-31

Posredovalnica
se je preselila v Kopl-
tarjevo ul. poleg Jugo-
slovske tiskarne in se
nadalje pripravlja.
4775-31

Dekle
čedne postavbe in zuna-
nosti, pošteno in pri-
jaznega nastopa, se
sprejme kot sobarica. —
Ponudbe na dr. Matko,
Ljubljana, Glečalska 4.
4770-1

Mlado kuharico
ki bi opravljala tudi vsa
druga hišna dela, išče
boljša stranka dveh oseb.
Služba trajna. Pogoji:
vestranska posterost in
snažnost, daljša sprice-
vala. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Služba
stalna« 4786-1

Brivskega
pomočnika
sprejmem takoj. — Ivan
Panar, št. VI. nad
Ljubljano. 4790-1

Boljša dekle
ki zna kuhati in oprav-
ljati tudi druga hišna
dela sprejem. Ponud-
be poslati: Advokat Ko-
šta Josip, Vinkovci.
4792-1

Šivilsko pomočnico
za izdelavo, sprejme ta-
koj atelje Bazanella, Ga-
jeva ul. 2. 4787-1

SPORT

Planiški zmagovalci

(Glej slike na 3. strani!)

Ljubljana, 4. marca

V nedeljo je velika planiška skakalnica dobila svoje mojstre. Domači in tuji sportniki so na njej dosegli tako dolge poletne, kakršnih si ni nihče obetal. Znano je, da je skakalnica zgrajena za smuške poletne do daljave, ki ima svojo skrajno mejo ne-kako pri 121. metru. Po poslednjem rekor-du, ki ga je dosegel obilni skakalec Bradi s 107 metri, letos ni bilo pričakovati takih daljav, posebno še zato ne, ker je bil Bradi, najboljši nemški skakalec ta čas zaposlen drugod. Profil skakalnice je ostal enak ka-kor lani tudi vremenske in snežne prilike so bile podobne. Prav zato je nenavadno velik uspeh mlade nemške skakalke vrste, ki je s komaj 23 letnim Gehringom dosegla rekordni polet 118 metrov. Ni manjši ni uspeh naših Novšaka in Finžgarja, ki sta se s preko stometrskimi skoki uvrstila med najodličnejše smuške skakalce sveta.

Nekaj naših mladih skakalcev je padlo prav nerodno. Naj ti padci nikogar ne spravi-vjo v slabo voljo in malodušje. Tudi ti po-gumni mladi sportniki, ki minulo nedeljo niso poželi nobenega uspeha, utegnejo že prihodnje leto postati novi junaki v Planici. Treba pa jim je nuditi priliko, da se uspo-

sobijo za te ogromne daljave. V ta namen namerava v Planici preurediti 60 metrsko skakalnico tako, da bo služila za nepo-sredno pripravo za smuške poletne. Za to ji bo treba spremeniti profil, da se bo v bistvu povsem približala veliki skakalnici. Poudariti pa je treba znova, da so smuški skoki in poletni sportna panoga, pridrža-na predvsem mladini in izključno njena do-mena. Zato mora mladina, ki še ni godna za boj v smuškem teku, brez skrbi za svo-je zdravje pričeti s smuškimi skoki, kdor hoče tu kaj doseči, mora mlad pričeti!

Prav bi bilo, ko bi Udruženje smučarjev Planica vsako leto takoj po novem letu pripravilo veliko skakalnico in pred me-tarodno prireditvijo pripravilo dva ali tri nastope domačih skakalcev. To bi bilo vprašanje nekaj tisočakov, za napredek naših sportnikov pa prav velikega pomena. Treba je misliti na to, da ne bo ostala ve-lika in draga skakalna zgradba objekt za le enkratno letno prireditev temveč sportna naprava, od katere bodo imeli predvsem koristi naši domači sportniki. V to smer naj bi se v bodoče obrnilo marljivo delo društva, ki je lastnik že svetovno znane planiške skakalnice.

Glasovi o njih

Kaj pišejo Nemci, kaj pišejo naši?

Med tisoči in tisoči, ki so se v nedeljo zgrnili v Planici okrog največje skakalnice na svetu, da doživijo nove senzacije in vi-dijo najdrznejše med smuškimi skakalci v poletih z nje, je bila seveda zelo številno zastopana tudi neizbežna novinarska družina. Razen številnih domačih zastopnikov tiska so prireditvi prisostvovali tudi neka-teri iz Nemčije, ki so vsak po svoje in v okviru razmer, ki danes vladajo po svetu, obvestili javnost o nedeljski sportni sen-zaciji na skrajnem severu naše države.

Izmed nemških listov smo mogli dozdaj zaslediti šele eno poročilo, in še to v pre-cej skromni obliki. Graška »Tagesspost« ob-javlja v zadnji številki o nedeljski Planici kratko naslednje:

»15.000 (?) navdušenih ljudi za sport je prišlo v posebnih vlakih v rateško dolino, da bi bili priča tradicionalnih smuških po-letov na mamutski skakalnici v Planici. Med tednom so se zbrali nemški in jugo-slovenski skakalci na štirih skakalnicah, ki obkrožajo to ogromno, pripravljali za to veliko konkurenco, ki nima nikjer na svetu enake. Stari rekord 108 m (?) Nema-ca Josipa Bradla so potolkli nič manj ka-kor trikrat, pri čemer je Rudi Gehring po-stavil nov najboljši uspeh s 118 m. Paul Krauss (Nemčija) je dosegel 112 in Hans

Brivskega pomočnika
dobro moč. sprejme ta-
koj Stefan Juvanc. Treb-
nje. 4794-1

Vzgojiteljica
se išče za 2 dečka, 6 in 9
let stara, v Split. Pla-
ča dobra in pogoji ugod-
ni. Zaželjeno je znanje
tujih jezikov in glaseb.
Ponudbe s sliko in re-
ferencami na ogl. oddel.
Jutra pod »Savjesno«.
4789-1

Brivski pomočnik
dobro delavec, obbi me-
sto takoj. Naslov v vseh
posl. Jutra. 4806-1

Mesarskega
pomočnika
nujno rabim. Ivan Ja-
vornik, mesar, Domo-
branska 7. 4794-1

Močno žensko moč
potrebujemo za delo na
vrtu, v gospodinjstvu in
v trgovini. Plača 800 do
1000 din. Služba stalna.
Ponudbe pod »Poppea«
p. predal 189. 4818-1

Krojaško
pomočnico
za plašče in kostime
sprejmem. — M. Bahor,
Selenburgova 6. 4816-1

Raznašalca
do 18 let sprejmemo. —
do 18 let sprejmemo. —
Naslov v vseh posl. Ju-
4813-1

Hotelskega slugo
in vajenka za restav-
cijo sprejmemo takoj. Na-
slov v vseh posl. Jutra.
4811-1

Uradnika
ali uradnico
veščo nemške korespon-
denca, knjigovodstva in
urugih pisarniški del, po-
možnosti iz tehnične
branje, sprejememo. Po-
nudeb z zahtevki plače
ogl. odd. Jutra pod
»Stroj« 4815-1

Vajenci (ke)
Vajenca
takoaj sprejme trgovina
železnine. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Ze-
leznilna« 4548-44

Vajenko
sprejmem takoj. Damski
salon Balgač, Beethov-
nova 14-I. 4795-44

Frizersko vajenko
sprejme salon Ljubica
Logar, Aleksandrova c.
št. 16. 4817-44

Razno
Moderne
kauče
in fotele nudi solidno
in po nizki ceni
R. RADOVAN
tapetnik
Mestni trg 13.

Razno
Moderne
kauče
in fotele nudi solidno
in po nizki ceni
R. RADOVAN
tapetnik
Mestni trg 13.

Razno
Moderne
kauče
in fotele nudi solidno
in po nizki ceni
R. RADOVAN
tapetnik
Mestni trg 13.

Razno
Moderne
kauče
in fotele nudi solidno
in po nizki ceni
R. RADOVAN
tapetnik
Mestni trg 13.

Razno
Moderne
kauče
in fotele nudi solidno
in po nizki ceni
R. RADOVAN
tapetnik
Mestni trg 13.

Razno
Moderne
kauče
in fotele nudi solidno
in po nizki ceni
R. RADOVAN
tapetnik
Mestni trg 13.

Razno
Moderne
kauče
in fotele nudi solidno
in po nizki ceni
R. RADOVAN
tapetnik
Mestni trg 13.

Razno
Moderne
kauče
in fotele nudi solidno
in po nizki ceni
R. RADOVAN
tapetnik
Mestni trg 13.

Razno
Moderne
kauče
in fotele nudi solidno
in po nizki ceni
R. RADOVAN
tapetnik
Mestni trg 13.

Razno
Moderne
kauče
in fotele nudi solidno
in po nizki ceni
R. RADOVAN
tapetnik
Mestni trg 13.

Razno
Moderne
kauče
in fotele nudi solidno
in po nizki ceni
R. RADOVAN
tapetnik
Mestni trg 13.

Razno
Moderne
kauče
in fotele nudi solidno
in po nizki ceni
R. RADOVAN
tapetnik
Mestni trg 13.

Razno
Moderne
kauče
in fotele nudi solidno
in po nizki ceni
R. RADOVAN
tapetnik
Mestni trg 13.

Lahr 111 m. Jugosloven Novšak je padel pri 103 m, medtem ko je Finžgar obstal na 101 m. ...

Zelo obširna so bila seveda poročila, ki so jih o tej nedelji v Planici objavili naši vodilni dnevniki, razen ljubljanskih tudi oni iz Zagreba in Beograda.

Tako objavljajo »Novosti« že drugi dan večkolonska poročila o vseh podrobnostih te edinstvene prireditve. V zadnji številki ugotavlja AK v članku z naslovom »Plani-ca ne potrebuje junakov, kajti ona jih ustvarja sama« med drugim naslednje: Ta-ko se je končal teden smuških poletov v Planici, ki je prinesel sad, kakršnega ni-mo mogli pričakovati niti v sanjah. Po-točlen je bil svetovni rekord v nepriča-kanih izmeri in postavljen nov, ki skoro osuplja. Pri tem sta dva Jugoslovna pre-koračila mejo 100 m. Medtem ko so prej vsega trije skakalci na svetu prekorčili to mejo, so danes že trije prekorčili mejo 110 m. ...

Tudi »Jutarnji list« je mnogo tega na-pisal o najdaljšem poletu v Planici ter med drugim ugotovil še naslednje:

»Po vsem tem se je ta skakalnica kljub temu, da še ni priznana od vrhovnega me-tarodnega foruma, afirmirala kot najbolj-ša na svetu. Škoda je samo, da je Gehring dosegel skok na skoraj 120 m, ker je s tem sedanja kapaciteta Planice izčrpana, tako da v bodoče, če se ta kapaciteta ne pove-ča, v sportnem pogledu ne bo več tako zanimiva, ker ne bo mogoče doseči novih senzacionalnih rezultatov. ... Organizacije prireditve je bila slaba in »US Planica« ni izvršilo svoje dolžnosti tako, kakor bi se lahko pričakovalo. Predvsem objavljanje rezultatov ni bilo izvršeno, kakor treba, razen tega pa so bili nekateri rezultati ob-javljeni napačno in popravljani pozneje. Publike tudi ni znal nihče pravilno obve-stiti o začetku tekmovanja in takih po-manjkljivosti je bilo še več. Računamo, da se bodo organizatorji potrudili, da bodo vse to popravili pri prihodnji prireditvi.

V »Včerajšnji« »Politiki« čitamo še drugo zelo obširno reportažo o planiških tekmah iz peresa njenega ljubljanskega dopisnika M. M., iz katere posnemamo naslednji od-stavek:

»Sporno je bilo vprašanje jugoslovskega rekorda. Najboljši skok je dosegel do-seđanji jugoslovski prvak Albin Novšak, toda ta skok na 103 m je bil s padcem. Po pravilih se lahko računa kot najboljši skok, toda ne obenem kot jugoslovski re-kord zaradi padca. Naš mladi reprezenta-tivec Finžgar je skočil 101 m ter je je sa-mo čisto lahko dotaknil smuč, ne pa tudi snega pri doskoku. Tega skoka po pravilih ne bi bilo treba proglasiti za padeč. Ver-jetno bo ta sijajni uspeh Finžgarja potrjen kot nov jugoslovski rekord (?), toda dokončne odločitve o tem še ni. ...

Jugoslovski smučarski sport se je pri-bližal največjemu uspehom in v kratkem bo-do naši reprezentativci v skokih enako-vredni vodilnim nacijam Evrope.

Marsikaj je v gornjih vrstah zanimive-ga za laike in strokovnjake!

Še pogled v Mojstrano

Nekaj misli in dodatkov k IV. zletu gorenjskih smučarjev

V kopici dogodkov na belih poljanah, ki so se v teku preteklega mesca vrstili ne-deljo za nedeljo in tudi med tednom do-ma in na tujem, so preteklo nedeljo tuji Gorenjci »spravili pod streho« svoj vsako-letni zlet gorenjskih smučarjev. Ta pri-re-ditev je bila letos že četrta, od kar je go-renjska podzveza sklenila letno enkrat manifestirati na skupni prireditvi za naš na-rodni sport in še posebej za moč in udo-mačenost, ki jo razvija in uživa na Go-renjskem.

Res je zdaj srečno za nami tudi ta pri-re-ditev, toda spričo dogodkov v Planici, ki so po izrednih okoliščinah padli baš na isto nedeljo, je letošnji zlet gorenjskih smučar-jev zgrešil svoj glavni smoter, da bi bil prava manifestacija one velike smučarske armade, ki jo ima pa »svojih tleh zimsko-sportna podzveza na Jesenicah. Predvsem je treba vedeti, da so v nedeljo zjutraj množice prijateljev belega sporta v nabito polnih vlakih hitele mimo Mojstrane tja gori do Planice, za sportne nastope v okvi-ru